

NOVEMU LETNIKU GLASA NA POT

Ko smo pred nekaj leti na pobudo občinskega odbora SZDL Cerknica pričeli urejati občinski list, smo vedeli, da se bomo morali spoprijeti z mnogimi težavami. Naši večji delovni organizaciji »Brest« in »Kovinoplastika« sta pokazali mnogo razumevanja in prve številke občinskega časopisa so ugledale beli dan. Občani so sicer imeli dosti pripomb, vendar bi lahko trdili, da je mnogim Glas kmalu prirastel k srcu.

Potem so se kmalu pričele težave. Kadar je bilo denarja dovolj, je primanjkovalo prispevkov. Ko smo povečali število dopisnikov, so bile težave z denarjem. Tako je vsaka nova številka pomenila uspeh in zadoščenje vsem, ki so se trudili. Z manjšimi prekinitvami je Glas Notranjske redno obiskoval mnoge hiše v naši občini. Čeprav smo se ves čas zavedali, da ima list še mnogo napak, smo vendar čutili, da ima to delo smisel in da mnogi občani z razumevanjem gledajo na naše delo. Menimo, da je Glas Notranjske vendar imel važno vlogo pri obveščanju občanov o važnejših dogodkih, obenem pa je bil dostikrat edino uporabno sredstvo občanu, da je lahko javno obsodil razne nepravilnosti. Vemo tudi, da je dostikrat prav kritična objava v Glasu pripomogla k rešitvi problemov ali odpravi napak.

Sredi takd obetavnega dela pa je moral list zaradi pomanjkanja denarja prenehati izhajati. Ker so občani na mnogih zborih volivcev opozarjali na nastalo praznino pri obveščanju, se je občinski odbor SZDL odločil znova potruditi, da bi Glas Notranjske zaživel. Prosil je delovne kolektive, da bi denarno pomagali, vendar doseđani odziv ni ohrabrujoč. Ponovno izhajanje lista je odvisno še samo od razumevanja organov upravljanja v kolektivih. Naš uredniški odbor smo že močno razširili, da bomo v obveščanju in sploh v pisanju lahko dosegli višjo kvaliteto raven. List bo pomagala urejati Delavska enotnost, sodelovali pa bodo tudi novinarji Delavske enotnosti.

Mislimo, da si naši občani želijo svoj časopis in upamo, da bodo delovni kolektivi to razumeli. Mi pa se bomo potrudili, da bo postal Glas pričakovan in zaželen gost v sleherni hiši.

M. D.

glas
NOTRANJSKE

GLASILO SZDL OBČINE CERKNICA

SREDNJEROČNI PROGRAM

razvoja občine Cerknica sprejet

Občinska skupščina je na seji dne 23. marca sprejela srednjeročni program razvoja občine Cerknica za obdobje od 1966. do 1970. leta. Program zajema vse panoge gospodarstva, prav tako pa tudi nadaljnji razvoj družbenih služb. Predvideno je, naj bi se družbeni bruto proizvod do leta 1970 povečal za 20 odstotkov ali letno za 5%. Tako bo družbeni bruto proizvod na prebivalca dosegel že 13.840 N. dinarjev. Industrija ostaja najvažnejša gospodarska panoga, vendar zaradi tega ne bodo zanemarjene ostale dejavnosti, kajti le tako bo mogoče doseči skladen gospodarski razvoj.

Družbeni proizvod naj bi se do leta 1970 povečal za 24,3%, preračunano na prebivalca pa dosegel 7.217 N. dinarjev. To kaže na zmanjševanje materialnih stroškov kot posledico bolj ekonomičnega gospodarjenja. Delovne organizacije bodo prav gotovo zainteresirane za doseganje čim večjega dohodka tudi po tej poti, ne glede na to, da delež dohodka narašča tudi zaradi instrumentov.

(Nadaljevanje na 4. strani)

STALIŠČA

Občinskega odbora SZDL in Občinskega sindikalnega sveta Cerknica o nekaterih vprašanih srednjeročnega programa razvoja občine

V zvezi z že sprejetim programom srednjeročnega razvoja občine Cerknica menita Občinski odbor SZDL in Občinski sindikalni svet, da je treba ponovno proučiti naslednja vprašanja, ki po mnenju omenjenih organizacij niso dovolj temeljito obravnavana in upoštevana:

1. Posebno skrbno bi bilo potrebno preanalizirati razvoj storitvenih dejavnosti kot so trgovina, gostinstvo, turizem in obrt. Iz predloženih tez je razvidno, da bo število zaposlenih v družbenem sektorju obrti celo upadalo, ni v skladu s težnjami za razvoj turizma in povečanjem potreb po uslugah.

2. V srednjeročnem planu občine Cerknica naj dobi posebno mesto tudi kmetijstvo tako družbeni sektor kot privatni kmetovalci.

3. Iz do sedaj razpoložljivih podatkov, ki jih vsebujejo teze in ki jih ima na razpolago zavod za zaposlovanje je razvidno, da se bo v tem obdobju problem zaposlenosti postopoma zaostрил. Zaradi tega in pa zavoljo še vedno nizke produktivnosti, ki jo dosegajo v gospodarskih organizacijah bi kazalo, da se v tem obdobju formirajo na našem področju poklicne šole, če je to le mogoče. Na ta način bi industrija in obrt dobivali že formirane proizvajalce, problem zaposlenosti pa bi se s tem ublažil.

4. V primeru, da bi se na osnovi realnih izračunov in realnih srednjeročnih planov ugotovilo, da bo v perspektivi zaposlovanje še vedno peneče, bi bilo potrebno, da se poiščejo možnosti odpiranja novih dejavnosti oziroma novih delovnih mest. Člani obeh plenimov so bili mnenja, da je potrebno v nadaljnjem obdobju predelati celotno lesno maso z našega področja v finalne proizvode in, da je tudi v tej smeri potrebno iskati rešitve.

Kartonažna tovarna Ljubljana — obrat Rakek: zametek industrije v tem delu občine

KAKO HODIŠ - PRESKRBA?

- Še letos bodo odprli več novih in preurejenih trgovskih lokolov v Cerknici, Novi vasi, na Rakeku, v Gornjem jezeru, Starem trgu...
- Kruha ne bo več manjkalo!
- Tudi »PREHRANA« ali »MERCATOR« v naši občini?

Cene, še posebej pa cene življenjskih potrebščin, so se vendar

že umirile. Stabilne pa bodo postale s tistim dnem, ko bodo preskrbovalna podjetja uredila problematiko obratnih sredstev. To ni samo v njihovi moči.

Ljudje smo pač takšni, da nikoli nismo zadovoljni. Ker smo se novostim privadili smo malone pozabili, da se je v zadnjem letu marsikaj novega »zgodilo« s trgovino v naši občini. Zdaj nestrpno

pričakujemo, kdaj bo urejeno še vse tisto, kar smo tolikokrat terjali na zborih občanov; kdaj bo uresničeno tisto, o čemer smo prepričani, da nujno potrebujemo!

Čez noč vsega storiti pač ne moremo. Še letos pa se bo spet marsikaj spremenilo na bolje!

Pogledali smo v načrte podjetij, ki skrbijo za preskrbovanje občanov naše občine in ugotovili:

KZ Cerknica bo uredila v Novi vasi specializirano prodajalno kmetijskega orodja, umetnih gnojil in drugih potrebščin. V Cerknici pa že urejajo mesrico ter prodajalno s sadjem in zelenjavo.

Na nedavnem posvetu o razvoju turizma in gostinstva so prizadeti občani vprašali, kdaj bodo dočkali prodajo gradbenega materiala tudi v svoji občini. SGP Gradisce zdaj proučuje možnosti, kako bi to prodajo uredili v okviru že obstoječega lastnega skladišča!

Trgovsko podjetje ŠKOCJAN si tudi močno prizadeva, da bi še bolj postreglo svoje kupce. Kakor nam je povedal sekretar tega podjetja tovariš Andrej Klevec bodo še letos preuredili sedanjo trgovino »Škocjan« na Rakeku v samopostrežbo, hkrati pa v isti zgradbi odprli specializirano trgovino z železnino. V kletnih prostorih lani odprte Blagovnice v Starem trgu bodo uredili samoizbirno trgovino z industrijskim blagom. V opuščeni osnovni šoli v Gornjem jezeru bodo adaptirali prostore in uredili prodajalno z živili, ki je zelo potrebna, saj v vasi ni nobene trgovine. Podobno nameravajo storiti tudi v Žirovnici.

Nadaljnja specializacija trgovin pomeni torej korak naprej pri izboljševanju preskrbe občanov. Kakor smo izvedeli na občinski skupščini bi samo pozdravili morebitne ponudbe tudi drugih podjetij (morda Prehrane ali Mercatorja), da razširijo svojo dejavnost.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Franc Kavčič

Piše Franc Kavčič, predsednik občinske skupščine

Zakaj govorimo o razvoju turizma?

Pišem vam nekaj misli, nekatere moje poglede na probleme v gospodarstvu in družbenih službah v občini.

Značilno je, da letošnji srednjeročni plani gospodarskega razvoja podjetij nosijo še vedno vso navlako prejšnjih družbenih načrtov. Srednjeročni plani razvoja gospodarskih organizacij v občini še vedno niso odraz temeljite raziskave tržišča, zato se iz njih vidi, da gospodarske organizacije še vedno ne vedo, kateri proizvod bi bili zanimivi za proizvodnjo v bližnji prihodnosti.

Še vedno je vse preveč samozadovoljstva v gospodarstvu ob uspehih po zaključnih računih in premalo kritičnih ocen ter analiz o tem, če je mogoče še bolj gospodariti v odnosu na vložena sredstva. Važna je tudi ugotovitev, da dve največji industrijski podjetji v občini, ki predstavljata 60% celotnega bruto produk-

ta, predvidevata v srednjeročnem načrtu razvoja povečanje zaposlitve letno le za 1%. To je razvidno tudi iz tega, ker obe gospodarski organizaciji predvidevata investicijska vlaganja ne toliko v odpiranje novih delovnih mest kot v dvigovanje organske sestave kapitala, kar je najbrž pravilna odločitev. Hkrati pa nas zaprepasča, da predvidevajo v terciarni dejavnosti povečanje števila zaposlenih celo manj kot za 0,5% v odnosu na današnjo zaposlenost. Po drugi strani pa govorimo o razvoju turizma in vsega ostalega, kar spremlja ta razvoj. Najbrž s takim gospodarskim planiranjem razvoja podjetij terciarnih dejavnosti ne moremo biti zadovoljni, saj niso odraz našega cilja na področju turizma in njegovih potencialnih možnosti.

V skrbi za zdravje delovnega človeka vlaga družbena

Kdaj bo vode dovolj?

»Kdaj bo vode dovolj,« se sprašuje prenekateri občan. Zlasti Rakovčani in Cerkniki so prikrajšani. Kar poglejmo:

Vodovod v katerem se pretaka voda za Rakovčane in Cerknike, je bil zgrajen menda pred sto leti, obnovili pa so ga pred petdesetimi leti. Od tedaj pa do danes ni še nihče zamenjal cevi.

In od tega vodovoda je odvisnih nad 5000 prebivalcev naše komune. In teh nad 5000 prebivalcev je zmeraj v skrbeh ali bodo ineli voda, ali ne.

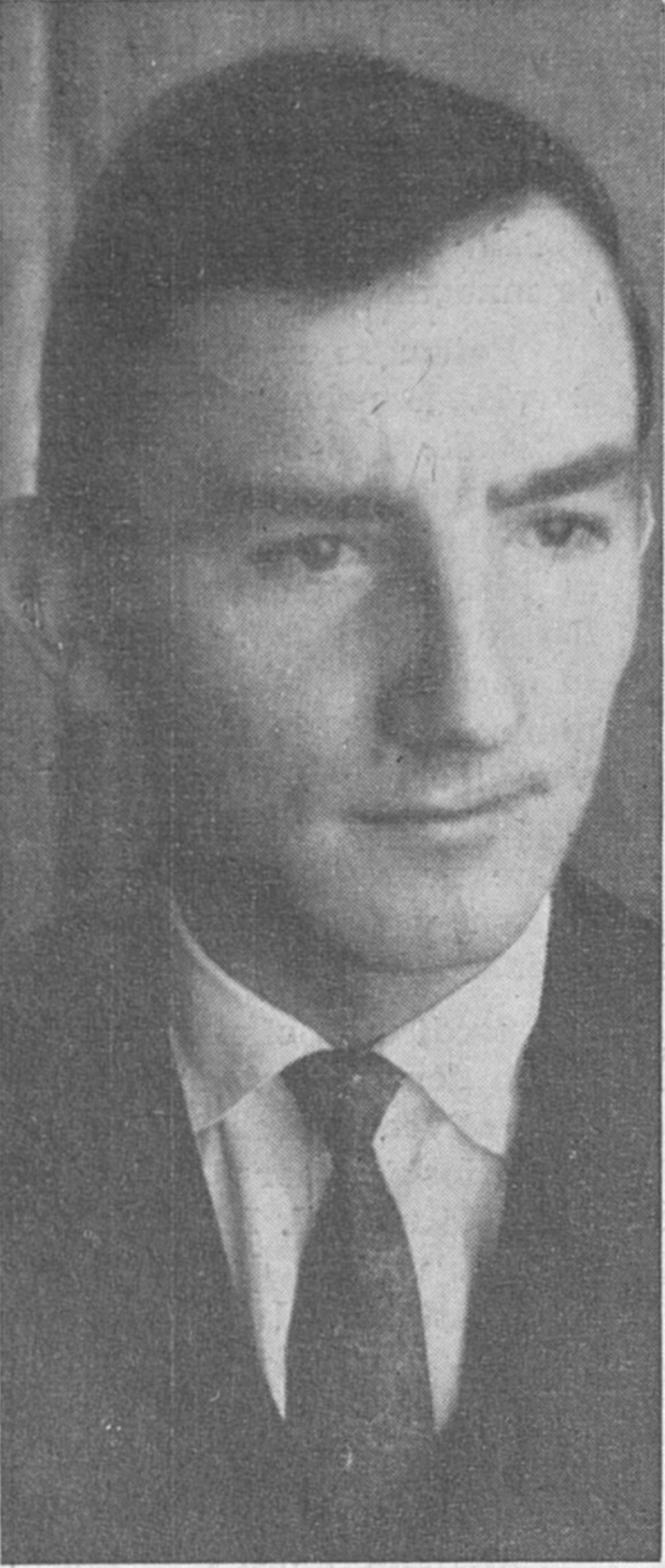
Zakaj je pravzaprav tolikšno pomanjkanje vode?

Janez Opeka, ki razen sanitarnega inšpektorja opravlja še funkcijo komunalnega referenta na občini, nam je med drugim rekel:

Studenčki se stapljajo v reko

Rdeči studenčki, ki izvirajo iz žil nešteti prostovoljni krvodajalci se stapljajo v reko človeške plemenitosti in solidarnosti; izražajo njegovo pripravljenost, da pomaga sočloveku z najdražjim, kar ima: s svojo krvjo. Prebivalci Loške doline nikoli niso zaostajali, kadar je bilo treba to tudi dokazati. Ob vsakoletni krvodajalski akciji se jih je priglasilo najmanj 200, običajno pa še precej več.

Ekipa Zavoda za transfuzijo krvi iz Ljubljane bo obiskala Loško dolino 12. aprila t.l. Kakor nam je povedala predsednica Krvodajalskega odbora RK tovarišica Mi-

Janez Opeka

»Pritisk vode, ki ga dobimo iz zajetij, je približno dvajset litrov na sekundo, toda v stanovanjih posameznih gospodinj pa ne doseže niti osem litrov vode na sekundo. Kaj je temu vzrok? Slabe cevi povzročijo, da gre približno 60 odstotkov vse vode v izgubo. Saj če bi imeli dobre cevi, potem ne bi bil potreben večji pritisk, kot deset litrov vode na sekundo.«

Kako razrešiti ta problem, tare marsikaterega na občini. Še zlasti

Rekel nam je:

»Občinski proračun je že tako in tako pretanka listnica. Razmišljali smo, celo o tem, da bi uvedli samoprispevek občanov. Toda kot kaže s tem ne bo nič.«

»Kaj pa če bi povečali vodarino? Občani bi prav gotovo pristali na to, saj smo prepričani, da se vsak zaveda, kako pomembna je voda v vsakdanjem življenju?«

»Kje pa, občani že zdaj na zborih volivcev zatrjujejo, da imamo v naši občini najdražjo vodo...«

Janez je postal nejevoljen. Ni nam mogel povedati kaj dobrega o vodovodu. Pristavil je še:

»Če ne bo epidemije, težko verjamem, da bomo zbrali sredstva za nov vodovod...«

Ob tem pa se je še bolj zamislil. In upravičeno se je. Saj se občani niti ne zavedajo, morda pa se še manj zavedajo na občini, kako slaba je oskrba z vodo. Sicer pa pustimo to.

Oskrba z vodo v drugih predelih cerkniške občine pa je nekoliko boljša kot za območje Rakeka in Cerknice. Janez Opeka nam je povedal, da so si vaščani v Grahovem, Martinjaku, na Blokah, v Begunjah, Selščku in Gornjem jezeru, pa tudi v drugih vaseh sami zgradili vodovode.

In zdaj se sprašujemo mi, ali ne bi tudi Rakovčani in Cerkniki vsaj na nek način prispevali sredstva po zgledu ostalih manjših krajev občine. Razumljivo v takšni višini, kolikor bi zmogli. In da se ne bomo napak razumeli. Ne gre za propagando, da bi zbirali sredstva za vodovod, potem bi se pa zgodilo, da bi jih porabili za kaj drugega. Brez skrbi, vsaj tako so nam zagotovili na občini, da bi ta denar porabili izključno za gradnjo vodovoda.

To pišemo in dajemo pobudo le zavoljo tega, ker je to vsaj za zdaj »edini izhod«, da bi vsaj na nek način rešili »kalno« vodo cerkniškega vodovoda.

—mž

Pomagajmo Indiji!

DELAVCI PRISPEVALI POL MILIJONA S. DIN

Indija — dežela z več kot 450 milijoni prebivalstva preživlja v tem času enega najtežjih letnih časov, ki je zaradi slabe letine postal za precejšen del prijateljske Indije življenjsko kritičen. Zaradi pomanjkanja hrane grozi približno 60 milijonom Indijcev huda lakota. Med njim je več kakor 15 milijonov otrok. Če upoštevamo, da je njihova dnevna potreba hrane količinsko veliko manjša od potrebe našega človeka — v Indiji namreč še vsako leto zaradi lakote umre določeno število prebivalstva — potem lahko razumemo, da so prav meseci do junija še prav posebno kritični. Zato je Mednarodni Rdeči križ po vsem svetu začel zbiralno akcijo za pomoč prizadetemu indijskemu prebivalstvu. V okviru te akcije je občinski odbor Rdečega križa Cerknica — akcija traja do 15. aprila — že preko svojih krajevnih organizacij pozval prebivalstvo na zbiranje prostovoljnih prispevkov za pomoč Indiji. Skupno s sindikati in SZDL pa je akcija stekla tudi preko delovnih organizacij. Prvi rezultati akcije so že tu: delavci »Bresta« v Martinjaku in Cerknici so že zbrali več kot pol milijona starih dinarjev, prav tako pa je tov. Stanka Zagorjan nakazala tisoč starih dinarjev! Tudi kolektiv Zdravstvenega doma Cerknica je zbral 47.000 S. din. Občinski odbor Rdečega križa pa poziva vse občane, da se vključijo v akcijo in prispevajo za pomoč prizadetemu indijskemu prebivalstvu!

Zbrana sredstva pošiljajte na poseben žiro račun pri podružnici Narodne banke na Rakeku številka: 505-746-2-25.

Občinski odbor RK
Cerknica

Mira Krstić

ra Krstić, bo tudi letos darovalo kri najmanj 200 občanov. Večina izmed njih so delavci Kovinoplastike, prišli pa bodo tudi kmetje in gozdni delavci. Priglasili se niso zato, ker jim delovne organizacije, kjer so zaposleni, priznavajo plačan dela prost dan, ampak zato, ker vedo, da bo njihova kri pomagala reševati življenja ponesrečencev in drugih težkih bolnikov.

Prav je, če se jim že vnaprej zahvalimo za njihovo plemenito odločitev!

—mG

Krvodajalska akcija - izpit naše humanosti...

Tudi letos občinski odbor Rdečega križa Cerknica s sodelovanjem krajevnih organizacij RK in drugih delovnih organizacij organizira krvodajalsko akcijo pod geslom: POMAGAJMO DRUGIM — S TEM POMAGAMO TUDI SEBI! Krvodajalci bodo oddajali svojo kri 12. aprila v Starem trgu za področje Loške doline in 13. in 14. aprila v Cerknici za področje Bloške planote, Cerknice in okolice. Lanskoletna akcija ni bila ravno najuspešnejša — bila je v mesecu juliju! — prepričani pa smo, da je letošnji termin mnogo ugodnejši in da bo zaradi tega odziv prebivalstva tolikšen, da bomo dosegli in tudi preseglili plan — 900 odzvemov.

Menimo, da ni potrebno nič več pisati o tem, kako je ta kri potrebna nam vsem — danes tebi, jutri pa že morda meni. Zaradi velikega pomanjkanja krvi v naših centralnih bolnišnicah pa je ta akcija tako pomembna, da jo je obravnavala celo Skupščina občine Cerknica na svoji seji, 23. marca letos. Na priporočilo občinskega odbora RK je sprejela sklep, da se v posebnem priporočilu pozove samoupravne organe vseh de-

lovnih organizacij v občini, da pripravijo kolektive za tako pomembno akcijo.

Še posebej pa občinski odbor Rdečega križa poziva šoferje, da se akcije udeležijo. — Vi, šoferji, ste ob vsakem času izpostavljeni možnosti, da boste potrebovali kri! Prav tako pozivamo vse vodilne uslužbenke in funkcionarje, da se v prvih vrstah odzovejo pozivu, oddajo kri in tako s svojim zgledom pritegnejo še ostale delavce svojih organizacij. Pozivamo vse prosvetne delavce, da preko šolarjev (pisanje naloge o pomenu krvodajalske akcije, ki naj jo podpišejo starši!) vplivajo na prebivalstvo naše občine; prav tako pa jih tudi vabimo, da se tudi oni v večjem številu kot doslej udeležijo letošnje krvodajalske akcije.

O točnejšem razporedu prihajanja na odzvemna mesta, so bile vse delovne organizacije obveščene na posebnem sestanku, zato lahko zaključimo: prav vsi v občini vemo o akciji vse, kar je potrebno, v prihodnji številki našega lista pa bomo s številkami povedali, kako smo opravili izpit humanosti...

dr. Boris Kravanja

Kako hodiš - preskrba?

(Nadaljevanje s 1. strani)
nost tudi na območje cerkniške občine. To bi pomenilo samo pobudo več, da bi se sedanja preskrbovalna podjetja (»Škocjan« Rakek, »Nanos« Postojna in KZ

IZLET GOSTINCEV V AVSTRIJO IN ITALIJO

Turistična zveza Cerknica pripravlja izlet gostinskih delavcev v Avstrijo in Italijo. Tu si bodo cerkniški gostinci ogledali urejenost gostišč, način sprejemanja gostov, strežbo, skratka vse turistične in gostinske usluge. Menimo, da bo izlet cerkniških gostincev in turističnih delavcev lahko precej pripomogel k njihovemu usposabljanju za delo v domačih gostinskih in turističnih objektih.

M.

Cerknica) še bolj potrudila pri svojem delu, čeprav drži, da je že njihova dosedanja medsebojna konkurenca veliko doprinesla k temu, da se problematika preskrbe zelo hitro razrešuje.

- In še nekaj: kmalu bo dovolj kruha! Bolje povedano: manj skrbi bo, da bi ga manjkalo iz kakršnih že bodi vzrokov. Občinska skupščina Cerknica je namreč investitor nove pekarnice na Rakeku, ki jo bodo začeli graditi še letos. Že letos pa naj bi v njej tudi spekli prvi kruh. Ob pekarni pa bo podjetje Škocjan, takoj ko bo imelo sredstva, uredilo nujno potrebno skladišče. Tako bo v prihodnje razbr menjena pekarna v Starem trgu in tudi iz Logatca ne bo treba več voziti kruha, kakor ga morajo zdaj.

M. Govekar

Doma...

Tretja seja CK ZKJ in četrta plenarna seja ZKS nedvomno pomenita najvažnejša notranjepolitična dogodka v minulem mesecu. Na zasedanjih obeh visokih političnih vodstev je bila postavljena odločna zahteva, da je treba postaviti reformo na lastne noge, brezkompromisno preprečevati prikrita težnje proti uredništvu smotrov reforme, doseči enotnost besed in dejanj. Samo tako je mogoče doseči, da bodo delovni ljudje dejansko odločali o svojem presežnem delu in prihodnosti.

Ugotovitve, ki smo jih slišali z govorniškimi tribuni niso široko odjeknile med našimi ljudmi zaradi tega, ker bi nam morda odkrile stvari, ki jih doslej nismo poznali, marveč predvsem zavoljo jasno izražene odločnosti, da morajo spodbuditi dejanja, ki bodo napredne težnje uredništvu tudi v vsakdanjem življenju.

Iz vsakdanjega življenja poznamo ljudi, ki eno govorijo, drugo pa delajo. Takim ljudem odrekamo svoje zaupanje, izogibamo se jim v zasebnem življenju. Narobe je, da smo takim ljudem vseeno poverjali razne politične funkcije in dolžnosti. Tovariš Tito je nedvomno vedel, kaj govori, ko je na plenumu izjavil, da so ena glavnih ovir pri doseganju izvajanja gospodarske reforme žal bili tudi nekateri ljudje na vodilnih položajih v Zvezi komunistov, ko pa hkrati vemo, da je izven organizacije ZK veliko delovnih ljudi, ki čutijo in delajo kot pravi komunisti.

Delovni ljudje so pravilno ocenili, kaj je gospodarska reforma prinesla v naše življenje in so pri izvajanju reforme pravilno ravnali. Zato pa imajo vso pravico, da to zahtevajo tudi od vodilnih ljudi v občini, v republikah in v federaciji. Kritiki torej morajo slediti tudi dejanja, torej konsekvence zaradi storjenih napak. Pri tem ne sme biti dvojnih meril — eno za »navadne«, drugo pa za »vodilne« člane ZK. Če nekdo stori napako, mora zanjo tudi odgovarjati. Razlika je lahko samo v posledicah teh napak. Kadar to povzročijo »vodilni«, so posledice vsekakor mnogo hujše. Odgovornost za napake torej ne more in ne sme ostati samo na področju partijskih kazni, marveč se mora odraziti tudi na funkcijah, ki jih prizadeti posamezniki zavzemajo v družbeno-političnem življenju. Če ob vsem tem ne bi bili dosledni bi se lahko dogodilo, da bi pri delu mnogih članov ZK in državljanov na sploh prevladala malodušnost in pasivnost. V našem družbenem sistemu, ki terja kar največjo aktivizacijo slehernega državljanu in upravljavca, tega ne moremo in ne smemo dovoliti. Če bi dovolili, bi se samo odmaknili od skupnega cilja, ki bi ga radi čimprej in čimbolj dosledno uresničili, da bi namreč delovni ljudje dejansko sami odločali o svojem presežnem delu in o svoji prihodnosti.

Andrej Klemenc, sekretar trgovskega podjetja »Škocjan« je povedal: »Kakšni trgovci pa bi bili, če bi obupali nad težavami?«

... in po svetu

Po skoraj šestmesečni politični krizi, ki je po površno seštetih mrljskih listih političnih ubojev zahtevala visoko število človeških žrtev, se naposled kažejo v Indoneziji prvi znaki politične pomiritve. Posledice šestmesečne politične krize so za naše evropske pojme krute in brezvestne. Nema- ra za drugo največjo azijsko državo, ki ima čez 100 milijonov prebivalcev, izguba okoli 100.000 ljudi ni tako boleča. Vendar pa je bilanca mnogih političnih napak kljub temu dovolj tragična in poučna.

V sami politični strukturi Indonezije so ob izteku sedanje krize vidne nekatere spremembe. Razpadla je stara struktura, ki jo je sestavljalo več strank na oblasti. Iz te strukture je izpadla komunistična stranka, ki je po šestmesečni krizi dejansko popolnoma uničena, upravno pa prepovedana. Največji krvni davek v sedanji politični krizi je plačala prav ta stranka, ne toliko po svoji lastni zaslugi, ampak po zaslugi uvožene kitajske doktrine, ki trdi, da se ljudstvo lahko postavi po robu vsakemu orožju. Dogodki v Indoneziji pa so pokazali, da so bili pekinški računi, ki jim je slepo sledilo indonezijsko vodstvo, zmotni. Tako je indonezijska vojska z lahkoto paralizirala načrte, o programu oblasti, ki so bili napravljeni »brez krčmarja«. Čeprav se je pred krizo govorilo, da je nekaj milijonska komunistična stranka Indonezije najboljša organizirana politična sila v državi, so dogodki pokazali, da temu ni bilo tako.

Kljub takšnemu ali drugačnemu razpletu sedanje krize v Indoneziji pa moramo ob tem ponoviti staro pravilo, da se oblast lahko spremeni, problemi pa ostanejo. Nerešena gospodarska vprašanja in drugi notranji problemi Indonezije so bili glavni povod za sedanjo krizo. Te probleme je nerešene podedovala sedanja oblast, ki je kot vse kaže pod močnim vplivom vojske.

Osnovo za politično trdnost v državi daje samo rešitev ključnih problemov v gospodarstvu in vztrajanje pri prvotnih izvirnih ciljih indonezijske revolucije. Če sedanja vlada tej nalogi ne bo kos, ji ne bo pomagala tudi takšna organizirana sila, kot je vojska. To tem bolj, ker so nekateri višji oficirji indonezijske vojske močno nezadovoljni s sedanjim načinom surove čistke in s fizičnim uničevanjem političnih nasprotnikov.

Zadnja dejanja v indonezijski politični farski kažejo, da se Indonezija naposled le vrača k pristnim in lastnim virom oblasti, ki so bili tako tipični za začetek indonezijske revolucije.

Ob VI. kongresu SZDL Slovenije

Zadnji kongres Socialistične zveze Slovenije je med osnovnimi nalogami nadaljnega organizacijsko političnega razvoja Socialistične zveze podčrtal, da je potrebno razviti Socialistično zvezo v najširšo politično tribuno delovnih ljudi, kar bi omogočilo izmenjavo mnenj in oblikovanja stališča občanov o različnih vprašanjih družbenega in političnega življenja.

V predkongresnih razpravah za VI. Kongres SZDL Slovenije je občinski odbor SZDL organiziral več posvetovanj, sestankov in tribun, na katerih so člani analizirali dosedanjo učinkovitost delovanja in uveljavljanja Socialistične zveze v razdobju med obema kongresoma. Konference krajevnih organizacij in občinska konferenca, so pozitivno ocenile nove oblike delovanja kot so tribune, razna posvetovanja o določenih vprašanjih in sicer tistih, za katere so občani najbolj zainteresirani. Pozitivno je bilo ocenjeno tudi to, da so se ustavna načela o položaju in vlogi občana v našem družbenem življenju v večji meri uveljavila v občini in v krajevnih skupnostih. Organizacije SZDL v občini in njihova vodstva so precej prispevala k razvoju krajevnih skupnosti in samoupravnih odnosov v njih, čeprav bo potrebno v nadaljnjem obdobju temu vprašanju posvetiti še več pozornosti. Predvsem bo naloga SZDL, da bo spodbujala nadaljnje izpopolnjevanje statutov krajevnih skupnosti in občinskega statuta.

Socialistična zveza v občini se je v obdobju med obema kongresoma prizadevala, da bi se politična stališča in sklepi, dogovorjeni na njenih tribunah in sestankih, uveljavili tudi v delovnih organizacijah. V tem pogledu je bilo največ storjenega v pripravah in v izvajanju gospodarske reforme.

V predkongresni razpravi so bila posvetovanja tudi o nadaljnjem gospodarskem in družbenem razvoju komune; zlasti o tem, kako so samoupravni organi uresničevali stališča Socialistične zveze, iznešena na tribunah. Sindikati so pri urejanju teh vprašanj veliko pripomogli.

Mnogo razprav je bilo tudi o kadrovski politiki. V sistemu neposredne demokracije postaja kadrovska politika vedno bolj sestavni del vsakodnevnih samouprave in aktivnosti občanov. Ocene občanov za javno obravnavanje kadrovskih vprašanj, demokratičnost volitev in razporeditev kadrov, kar predstavlja enega najpomembnejših procesov v razvijanju naše demokracije so pokazale, kako velika je bila zainteresiranost občanov, saj ugotavljamo, da je bilo samo za skupščinske volitve evidentiranih preko 300 predlogov za 42 odborniških in poslanskih mest. Prav tako so se uveljavila načela ka-

drovske politike znotraj socialistične zveze. Ugotavljamo namreč tudi pomlajevanje vodstev krajevnih organizacij SZDL in občinskega odbora.

Iz razprav je bilo marsikdaj razvidno, da se družbeni centri, kot pomemben činitelj uresničevanja samoupravnih pravic občanov, njihovega medsebojnega spoznanja, izobraževanja in razvedrila, premalo in počasi uveljavljajo. Pogoji za tako delovanje so ustrezno opremljeni družbeni centri, ki jih pri nas v občini primanjkuje. Da bi ta problem vendar začeli reševati je bilo sklicanih več sestankov v okviru krajevnih organizacij SZDL, na katerih so bili navzoči tudi predstavniki delovnih kolektivov.

Na področju družbenih služb v občini smo v omenjenem obdobju dosegli vidne rezultate, predvsem pri uvajanju sistema dohodka in uveljavljanju samoupravnih in družbenih organov. Občinska konferenca Socialistične zveze je pravilno ocenila, da se je začelo zblíževati in izenačevati umsko in fizično delo. Prav tako je bilo večkrat poudarjeno, da se morajo v bodoče družbene službe razvijati vzporedno z gospodarstvom. Delovne organizacije in delavci negospodarskih dejavnosti so glede obveznosti in pravic v okviru samoupravljanja in delitve dohodka v načelu v enakem položaju kot organizacije in delavci podjetij. Vsa ta protislovja in neenakost v praksi s področja delavskega in družbenega samoupravljanja zahtevajo tudi od Socialistične zveze poglobljeno spremljanje, analiziranje in objektivno ocenjevanje, da bi se samoupravni odnosi v družbenih službah hitreje razvijali.

Občinski odbor je v preteklem obdobju organiziral tudi več bazenskih posvetovanj o družbenem položaju in aktivnosti mladine — njene vzgoje in izobraževanja. Na teh posvetovanjih so bili navzoči vsi zainteresirani, ki morajo ta problem začeti reševati: šola, krajevna skupnost, delovne organizacije, sindikati itd. Značilnost teh posvetovanj je, da so se ti organi do sedaj čutili premalo odgovorne, da bi v okviru svojih možnosti doprinesli svoj delež. Na posvetovanjih so bile izvoljene tudi komisije, ki bodo izdelale program delovanja in sodelovanja med omenjenimi faktorji. Več skrbi za reševanje tega področja bo morala posvetiti tudi občinska skupščina. Bolj kot do sedaj, bo morala reševati tiste družbene probleme, ki zadevajo življenjska vprašanja mladine, vprašanja njene vzgoje, materialnih pogojev, kulturne, športne, tehnične in druge dejavnosti.

V pripravah za VI. Kongres SZDL Slovenije je občinski odbor SZDL pritegnil k sodelovanju o ugotavljanju in reševanju problemov tudi delegate, ki nas bodo zastopali na kongresu.

Srečo Lončar

Naši delegati na VI. kongresu SZDL Slovenije

Jožica Kovačič

Vsem učencem enake pogoje za delo in učenje

Delegat na VI. kongresu Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije je tudi tovarišica **Jožica Kovačič**, učiteljica na osnovni šoli v Cerknici. Izbrali so jo člani SZDL, zaposleni v družbenih službah.

V predkongresnem pomenku je tov. Kovačičeva spregovorila o nekaterih perečih problemih šolstva:

»Glavni problem, ki ga bo treba čimprej rešiti je financiranje šolstva. Upam, da bo novi zakon, ki ga pripravljajo, stvari postavil na svoje, hočem reči na pravo mesto, ko šolstvo ne bo več toliko odvisno od občinskih proračunov. Tako upam, čeprav dosedanja praksa prosvetne delavce opozarja, da je bolje biti skeptik kot optimist.«

»Hočete reči, da je vse odvisno od novega zakona?«

»Nikakor ne, vendar vzročna zveza obstaja. Če doslej smo se trudili, v prihodnje pa se bomo morali še bolj, da bi izoblikovali pravična in spodbudna merila delitve dohodka in prav tak način ocenjevanja kvalitete našega dela. Pri tem pa bo nujna večja, bolj strokovna in pa učinkovitejša pomoč raznih strokovnih institucij. Šolstvo potrebuje jasno določene predmetnike in trajnejše učne načrte. Zdaj je tako, da vsaka šola po svoje eksperimentira, razlike med šolami pa so ogromne, ker zavoljo objektivnega položaja vsaka po svoje razlaga minimum in maksimum znanja, ki naj bi ga posredovali učencem. Zardi tega in pa zavoljo nerešene financiranja šolstva se, žal, samo še poglobljajo razlike med razvitimi in manj razvitimi področji, med nivojem znanja, ki ga lahko nudijo »mestne« in »podeželske« šole. Če bo to urejeno in če bomo dosledno izvajali politiko ostrejših zahtev glede strokovnosti prosvetnih delavcev, kar je še posebej pereče v podeželskih občinah, potem se bomo približali našemu skupnemu cilju, ki je v bistvu naslednji: učenec ne sme biti oškodovan, njegovo znanje ne sme biti odvisno od tega, v kako razviti občini živi. Mislim, da tako hotenje izraža tudi željo (in upravičeno zahtevo) občanov cerkniške komune.«

—mG

Specializirati kmetijsko proizvodnjo

Delegat na VI. kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije je bil v naši občini tudi **Jože Telič**, direktor Kmetijske zadruge. Izbrali so ga člani Socialistične zveze s področja kmetijstva. V predkongresnem pogovoru nam je tovariš Telič povedal:

»Najvažnejše je zdaj sodelovanje kmetijske zadruge z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci. Menim, da smo tudi v naši zadrugi doslej vse sile le preveč usmerili v lasten razvoj in smo zasebnega kmetijskega proizvajalca prej ko ne zapostavljali. Torej bo osnovna naloga naše zadruge, poslej še bolj razvijati sodelovanje z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci.«

»Kako mislite izpeljati to sodelovanje?«

»Kooperacijsko sodelovanje z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci smo začeli že lani pozno jeseni. Intenzivno pa ga bomo nadaljevali letos, s tem da bodo kmetje izvoljeni v samoupravne organe zadruge. Tako bodo tudi kmetje v naši občini imeli priložnost razreševati neposredno še številne probleme kmetijstva v občini.«

»Za katere najpomembnejše probleme gre?«

»Menim, da bi morali tudi kmetje, kot zasebni proizvajalci začeti razmišljati o arondaciji zemlje in seveda pri tem upoštevati specifične pogoje kmetijskega gospodarstva v občini. Predvsem bi morali zasebni kmetijski proizvajalci svojo proizvodnjo specializirati na živinorejo. Za živinorejo so na našem območju odlični pogoji zlasti za vzrejo plemenske živine v Loški dolini in pitovne na Bloški planoti. Torej zasebne kmetijske proizvajalce čaka v prihodnjem obdobju precej nalog. Izpeljali pa jih bomo le s skupnim sodelovanjem, to je, da bo zadruga nudila ob vsakem času strokovno pomoč slehernemu zasebnemu proizvajalcu.«

M. Ž.

Jože Telič

Kdo naj plačuje prispevek za kmečko zavarovanje

Pomenek s predsednikom krajevnih organizacij SZDL v Novi vasi na Blokah, tovarišem Francem Teličem.

— Brez ovinkov: kaj ljudi na vašem področju najbolj »žuli«?

— Tako-le bi rekel: plačevanje prispevkov za kmečko zavarovanje pomeni enega najbolj bolečih problemov. Na raznih posvetih, ki smo jih organizirali v zadnjem času, so ljudje postavili zahtevo, da bi ta prispevek morali plačevati vsi zemljiško knjižni lastniki. Tako, kakor je zdaj predvideno, pa naj bi jih plačevali samo »pravi« kmetje in to tudi po mojem mnenju ni prav, ker bodo nekateri preveč obremenjeni. Mislim, da je čas, ko bo treba razčistiti pojme in nehati s slepomišljenjem. Povej-

mo enkrat, kdo je v resnici in v smislu predpisov »kmet«, kdo je »delavec«, kdo »uslužbenec«, kdo »upokojenec« in tako naprej. Zdaj marsikdo ni »ne tič ne miš«, zaradi tega pa nastajajo čisto nepotrebni problemi.

— To najbrž ni edini problem?

— Na žalost res ni! Ljudje bi radi vedeli, kdaj se bodo uredile razmere v našem gospodarstvu, kdaj bomo dočkali stabilnejše cene, da bi vedeli, kaj bodo dobili za svoj pridelek. Bloke so pretežno kmečko področje, zlasti primerno za živinorejo, mlekarstvo in pridelovanje krompirja. Ljudje menijo, da na primer prašičereja ne bi zašla v zagato, če bi bile cene za koruzo in prašiče prav postav-

ljene. Kmetje sami zase znajo dobro računati. Zdrava pamet pa poraja vprašanje, zakaj smo izvažali koruzo v Italijo, namesto da bi z njo pitali svinjne? Pri mleku pa imamo ravno nasproten primer, da smo znali urediti tako, da je mleka dovolj in da je kmet tudi s cenjo zadovoljen. Težko pa je ljudem tolmačiti, zakaj se naša kmetijska politika včasih tako spotika... Mislim, da bi ob tem morali bolj prisluhniti mnenju ljudi. Hočem reči, da bi bilo precej manj težav, če bi prej, preden sprejmemo neke predpise ali zakone, slišali tudi mnenja državljanov. SZDL bi pri tem lahko veliko pomagala, je poudaril tovariš Franc Telič.

—mG

Ivan Mercina že leta vodi pevski zbor v Starem trgu. Za prizadevno delo na kulturno prosvetnem področju je bil zdaj tudi odlikovan

Na rob občinskemu proračunu

Potrebni bodo tudi drugi viri dohodkov

Hkrati, ko je občinska skupščina sklepala o srednjeročnem programu razvoja naše občine, je bil na dnevnem redu tudi proračun občine za leto 1966.

Osnutek proračuna je bil v razpravi na prejšnji seji, vendar so bili zahtevki in želje posameznih služb prevelike glede na planirani dohodek proračuna. Vpliv prvih ukrepov gospodarske reforme se je pokazal tudi tu, saj so bile, prav glede na predvidene težave, predložene razmeroma zelo visoke zahteve vseh služb, ki jih financiramo iz občinskega proračuna. Razlika med dohodki in predloženimi zahtevki je znašala preko 110 milijonov starih di-

narjev! Razumljivo je, da je bilo treba proračunske izdatke uskladiti z dohodki. Planirani proračunski dohodki za leto 1966 pa ne presegajo 672 milijonov S. din in s tem zneskom so tudi usklajeni izdatki. Jasno je, da predvideni proračunski dohodki ne morejo zadovoljiti vseh potreb za kritje izdatkov, ki so v nekaterih primerih, po predloženih predlogih popolnoma upravičeni. Potrebno bo torej razpoložljive dohodke razumno razdeliti, čeprav le-ti po predvidevanjih, kljub uskladitvi med dohodki in izdatki, ne bodo zadoščali.

Ze samo dejstvo, da so v proračunu za leto 1966 znižali izdat-

ke kar za 110 milij. S. din, nam zgovorno pove, da bo potrebno poiskati druge vire dohodkov, oz. dodatnih finančnih sredstev, da bi tako zadostili najosnovnejšim potrebam družbenih in drugih služb. Prav gotovo je, da bodo morali samoupravni organi v gospodarskih organizacijah razmišljati tudi o tem.

Iz proračunskih sredstev financiramo šolstvo, socialno skrbstvo, zdravstvo nepremožnih, komunalno dejavnost, upravne organe in razne druge dejavnosti.

Izdatki za šolstvo bodo v letu 1966 v primerjavi z letom 1965 višji za 23 milij. S. din, čeprav bo namesto 170 milij. na voljo 193 milij. S. din, so potrebe šolstva še večje. V proračunu pa je bilo nujno potrebno zagotoviti tudi povečanje sredstev za socialne podpore, za oskrbnine socialno zdravstvenih ustanov itd.

Za kulturno prosvetno dejavnost, socialno skrbstvo in zdravstvo je v proračunu za leto 1966 predvidenih 115 milij. S. din, kar je za 11 milij. več kot v letu 1965.

Omeniti je še, da so se stroški za komunalno dejavnost in vzdrževanje cest III. reda v primerjavi s preteklim letom povečali kar za 45 milij. S. din, to je od 84 milij. na 129 milij. S. din. To so samo nekatere dejavnosti, ki v letošnjem letu občutno obremenjujejo proračunske dohodke.

Potrebe so, kot smo že navedli, večje kot pa so predvideni dohodki proračuna. Jasno je, da bodo morale, če hočemo v letošnjem letu izpolniti vse naloge in potrebe, pomagati tudi delovne organizacije. Prepričani smo, da bomo kljub zmanjšanju predloženih potreb, vendarle našli finančna sredstva za normalno in nemoteno delovanje družbenih služb in vsega tega, kar je izključno vezano na dotacijo iz proračuna.

Marjana Urbas

OBVESTILO

Knjižnica v Cerknici je odprta vsak dan od 13. do 16. ure. Razpolaga s 3.000 knjigami, ki jih posoja tudi vaškim knjižnicam. V knjižnici je tudi čitalnica, naročena na vse dnevne časopise.

Štirinajstdnevna izposojnina za eno knjigo je 10 do 35 S. din.

Pomoč skupščine pri urejanju

Notranje zakonodaje delovnih organizacij

Do 8. aprila letos morajo vsi kolektivi samoupravne norme statutov in pravilnikov o delovnih razmerjih uskladiti s temeljnim zakonom o delovnih razmerjih. Praksa samoupravnih organov pa tudi drugih, na primer sodišč, je dokazala, da mnoge delovne organizacije niso vskladile določb v svojih statutih s Temeljnimi zakonom o podjetjih, oziroma zavodih, čeprav bi to morale urediti po zakonitih predpisih do 31. decembra lani. Iz površnih ugotovitev na razgovorih in sestankih pa lahko tudi sklepamo, da te naloge, ki jih nalagajo zakoniti predpisi, niso bile najbolje opravljene. Predvsem zavoljo tega ne, ker v podjetjih naše občine največkrat postavljajo pomembnost sprejemanja samoupravnih aktov.

Zaradi tega je občinska skupščina na pobudo predsednika občinskega sodišča na Rakeku Uroša Podkonjaka imenovala posebno odborno komisijo, ki so ji pri vsklajevanju statutov in drugih samoupravnih aktov pomagali tudi drugi pravniki v občini. Skupščina je doslej že na dveh sejah razpravljala o poročilu komisije za vsklajevanje aktov delovnih organizacij v ustavo in drugimi zakonskimi predpisi. Pripombe in priporočila skupščine so vnesle v svoje akte skoraj vse delovne organizacije.

Ob vsem pa vseeno omenimo nekaj napak in nezakonitosti, ki so nastale v posameznih samo-

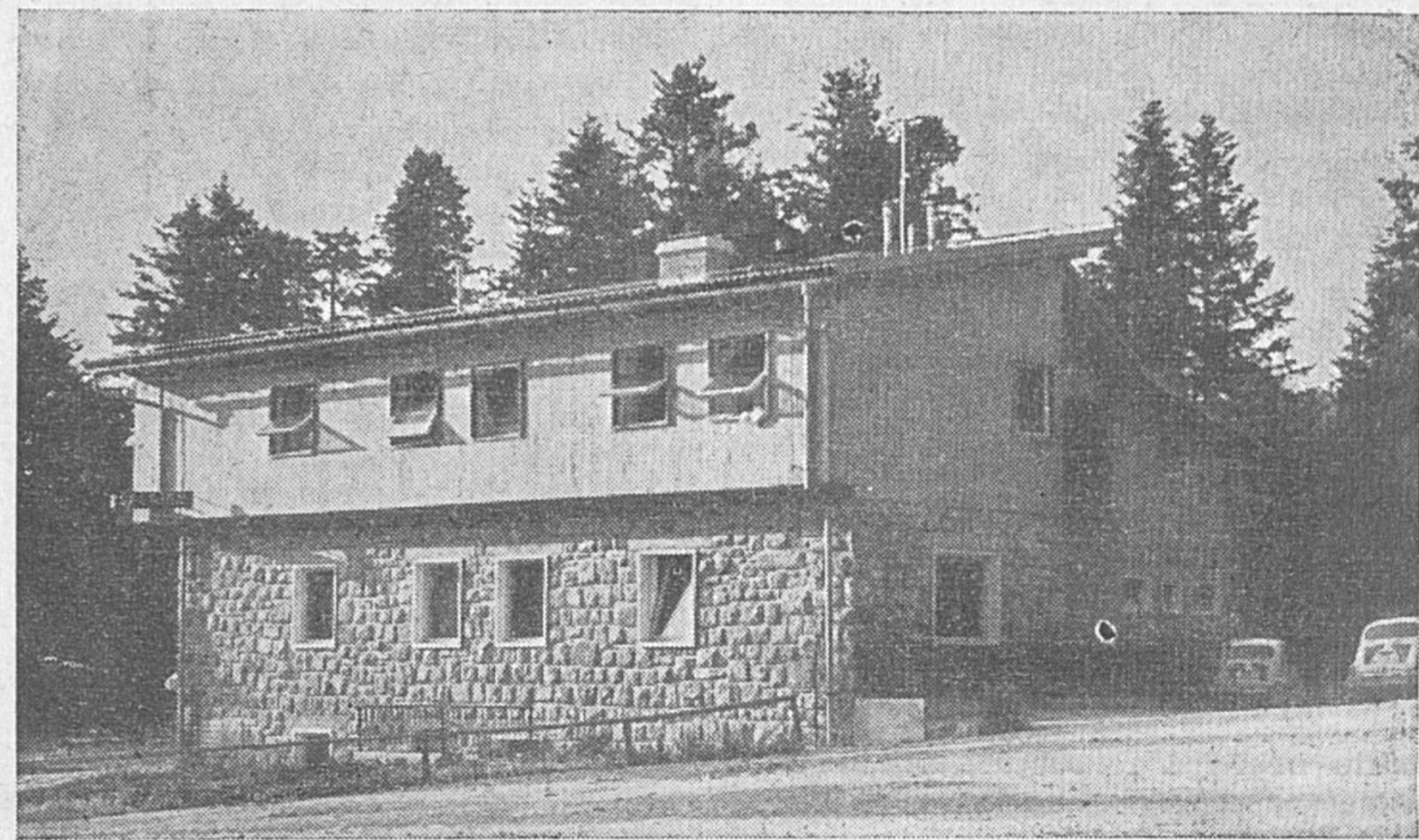
upravnih aktih delovnih organizacij. Eno pomembnih vprašanj je nedvomno sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij. Po zakonu je odločanje o sprejemu delavca in prenehanju dela v delovni organizaciji prepuščeno delovni skupnosti. Ker pa so nekatere delovne skupnosti precejšnje, te lahko s statutom pooblastijo in predvidijo drug manjši organ, ki naj bi odločal o sprejemu in prenehanju dela. Vendar to ne morejo biti komisije delavskega sveta, kot so jih nekje predvideli, marveč morajo biti to v glavnem delavski sveti ekonomskih enot in podobno. Tesno v zvezi s tem je povezano tudi razporejanje oziroma premeščanje delavcev. Posamezni statuti nekaterih delovnih organizacij v občini ne vsebujejo o tem niti zakonskih določil, mnogi pa nimajo niti seznama delovnih mest, kamor v delovni organizaciji ne smejo razporejati žensk in mladine. Tudi nagrajevanje po delu v okviru gospodarskih uspehov posamezne delovne enote je področje, kjer so še vedno kolektivi ostali na razmeroma centraliziranem sistemu. To je

namreč razvidno iz samoupravnih aktov. Novost, ki mora biti v pravilnikih in v statutih je tudi načelo reelekcije. Zlasti statuti v manjših delovnih organizacijah pa so se reelekcije zelo skromno dotaknili. Če pa so jo že predvideli pa skoraj noben statut ne omenja roka od kdaj začne teči reelekcija.

Navedel sem le nekaj primerov iz katerih lahko ugotovimo, kako pomembna naloga je pred samoupravnimi organi v delovnih organizacijah, da samostojno s polno odgovornostjo z akti urejajo pravice in dolžnosti na področju medsebojnih odnosov in razmerij.

Seveda pa namen samoupravnih aktov ni v tem, da po sprejetju ostanejo v sekretarjevem ali drugem predalu. Določila teh aktov morajo zaživeti v delovnih in drugih odnosih v kolektivih. Pri tem pa imajo družbeno politične organizacije in zlasti sindikati zelo odgovorne naloge. Za zaščito pravic delavcev s področja delovnih razmerij, bi bilo zato nujno potrebno organizirati kvalitetno brezplačno pravno pomoč.

Janez Logar

Bo v Rakovem škocjanu zmeraj tako prazno?

Novi predpisi o prispevkih in davkih

Skupščina občine Cerknica je na svojih zadnjih sejah sprejela odlok o prometnem davku, ter odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o prispevkih in davkih občanov naše občine.

Med drugim je v odloku o prometnem davku določeno, da se plačuje 10 % prometni davek od plačil za opravljene storitve vseh dejavnosti v družbenem in zasebnem sektorju. Po tej odločbi se ne plača davek od plačil za opravljanje obrtnih storitev krojačev, šivilj in čevljarjev. Od plačil za frizerske in brivske storitve znaša stopnja prometnega davka 3 % in od tapetniške in sedlarske storitve pa 5 %. Osnova za obračunavanje prometnega davka je po odbitku uporabljenega materiala, za katerega je bil že plačan prometni davek.

Od plačil za opravljene storitve žaganega lesa vseh vrst hlobovine v družbenem in zasebnem sektorju se plača N. din 30 od 1 m³. Prometnega davka od reže lesa so oproščeni zasebniki, samo za gradnjo novih stanovanjskih hiš in poslopij, ter kadar obnavljajo stanovanjske hiše in gospodarska poslopja, uničena po požaru ali neurju. Odločbo o oprostitvi izda na prošnji stranke pristojni organ za finance. Skupščina občine Cerknica. K prošnji je potrebno priložiti ustrezne podatke o novi gradnji, oziroma adaptaciji. Te oprostitve se upoštevajo za gradnjo od 1. 1. 1966 dalje.

V spremembi in dopolnitvi odloka o prispevkih in davkih občanov, občine Cerknica je Skupščina sprejela predpis, da se prispevek od poseka in spravila lesa, ki ga vršijo lastniki gozdov za usluge gospodarski organizaciji pobira po stopnji 15 %. Prav tako se pobira po isti stopnji prispevek od vrednosti lesa na panju,

oziroma rente. S tem predpisom je razveljavljen odlok v katerem je določeno, da se obračunava prispevek od vrednosti bruto lesne mase na panju, po stopnji 25 %.

Nov način obračunavanja prispevka iz osebne dohodka od vrednosti lesa, poseka in spravila je mnogo poenostavljen, ter primernejši ne samo za občinsko upravo, temveč tudi za davčnega zavezanca.

Olajšave občinskega prispevka iz osebne dohodka od kmetijske dejavnosti kmetom-borcem veljajo tudi še v letu 1966. Za priznanje te olajšave ni potrebno vlagati ponovnih prošenj, ker se bo olajšava priznala že na podlagi podatkov iz leta 1965.

Prav tako ostanejo še v veljavi olajšave za vzrejo mlade živine. Zavezanec mora vzrediti le tele moškega spola do teže 450 kg, ter tele ženskega spola do brestosti, da izpolnjuje pogoje za priznanje olajšave. K vlogi za priznanje olajšave mora zavezanec priložiti potrdilo pristojnega veterinarja o vzreji živine. Olajšava znaša 15 % za tele moškega spola in 25 % za tele ženskega spola od odmerjenega občinskega prispevka. Ta olajšava se prizna samo za zavezanca z zemljišči v 3. proizvodnem okolišu.

Stopnje prispevkov od kmetijstva, ki so bile določene za leto 1965 se predvidoma za leto 1966 ne bodo spremenile, pač pa se bodo prispevki za kmetijsko zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev nekoliko povečali.

Za vsa pojasnila naj se zavezanec obračajo direktno na pristojni organ za finance. Skupščina pristojen za dajanje pojasnil o občine Cerknica, kateri je edino prispevku od kmetijstva, ter prometnem davku.

Janez Škrj

Srednjeročni program

(Nadaljevanje s 1. strani)

Narodni dohodek se bo po predvidevanjih povečal za 22,7 % ali letno povprečno za 5,7 %, na prebivalca pa naj bi dosegel 6,721 N. dinarjev. To bo vplivalo na nadaljnje izboljševanje življenjske ravni prebivalstva, kajti hkrati se bo spreminjala tudi delitev ustvarjenega narodnega dohodka v prid osebne in splošne potrošnje.

Pretežni del investicijskih sredstev bo porabljen za izpopolnjevanje strojne opreme, za uvajanje novih tehnoloških postopkov ter znanstvenih raziskav. Le manjši del sredstev pa naj bi porabili za gradbena dela, predvsem za dokončanje že začelih gradenj. Te spremembe v strukturi investicij naznanjajo odločnejši premik v intenzivnejše investiranje in gospodarjenje. Razen vsega drugega to pomeni, da se bo stopnja zaposlenosti letno povečavala povprečno le za 1,5 odstotka.

Predvideno je, da bo leta 1970. v občini živel 14.000 ljudi.

To so samo osnovni pokazatelji, povzeti iz programa gospodarskega razvoja občine. Velja poudariti, da je program zelo obširen, saj obravnava razvoj vseh gospodarskih dejavnosti. Dobršen del programa pa je posvečen tudi razvoju šolstva, zdravstva in ostalih družbenih dejavnosti.

Potrebni bodo še veliki napor, da bi dosegli v programu predvidene gospodarske uspehe, kajti od tega je v največji meri odvisno tudi izpolnjevanje ostalih nalog.

Delovne organizacije bodo morale posebej upoštevati dejstvo, da z reformo poostreni pogoji gospodarjenja v mnogih primerih zahtevajo tudi preusmeritev na rentabilnejšo proizvodnjo. Majhne serije, proizvodi z velikimi izdelavnimi stroški, proizvodnja, ki po asortimanu, kvaliteti in cenah ne ustreza več povpraševanju na notranjem in zunanem trgu — vse to so problemi, ki jih bo moralo gospodarstvo ob novih pogojih gospodarjenja reševati bolj intenzivno, kakor pa jih je doslej. Ta dejstva bodo nedvomno narekovala, da se bodo delovne organizacije hitreje usmerjale na modernizacijo svojih proizvodnih zmogljivosti, na izboljševanje sedanje, oziroma uvajanje sodobnejše tehnologije, izpopolnjevanje celotne organizacije dela, večjo specializacijo itd.

Prav ta dejstva pa so tudi navedena v uvodnem delu gradiva o srednjeročnem programu razvoja naše občine v letih od 1966 do 1970.

Srečo Krašovec

»Kovoplastika« Lož omogoča zaposlovanje tudi ženam

To niso samo problemi »Kovoplastike« Lož Za boljšo produktivnost dela

Čeprav je minilo že nekaj časa, odkar so se člani kolektiva »Kovoplastike« Lož sestali na pomenek o trenutnem položaju podjetja, predvsem pa o njihovi perspektivi, ne bo odveč, če še enkrat spregovorimo o problemih, ki niso samo njihovi, pač pa se v različnih oblikah pojavljajo v vseh delovnih organizacijah. Članek povzema po zadnji številki »Glasila Kovoplastike Lož«.

Nekaj najvažnejših podatkov in ugotovitev:

Podjetje je zaključilo lanskoletno poslovanje s 3.150.000.000 din prometa. Plačane realizacije je bilo za 2.750.000.000 dinarjev ali povprečno 4.200.000 dinarjev na zaposlenega. Produktivnost je še vedno zelo nizka. Temu pa so vzrok slaba organizacijska dela, nedovršena in nedopolnjena tehnologija strojev, orodja in tehnološkega procesa, kakor tudi nizke naklade, ki jih dosegamo na tržišču in slaba usposobljenost kadra in članov kolektiva nasploh. Vse to nam narekuje, da je nujno potrebno preiti k dobri organizaciji dela, usposabljanju kadrov in dviganju tehnologije in opremi produkcije z novimi stroji. Potrebno je uvesti organizirane službe, kot razvojni oddelek, analitsko službo, sistematičen študij domačega in tujega tržišča ter strokovno usposabljanje vodeči kader in celotni kolektiv.

Naši osebni dohodki so odvisni od produktivnosti, produktivnost pa je odvisna od zgoraj navedenih momentov. Povprečni mesečni osebni dohodki na zaposlenega po gospodarskih reformi so znašali 55 tisoč din. Kljub nizkim osebnim dohodkom nas omenjeni podatki sili k dviganju produktivnosti in s tem v zvezi k zvišanju osebnih dohodkov.

Sedanji razponi v osebnih dohodkih nikakor ne ustrezajo. Morali bi bolj upoštevati tista priporočila republiških in zveznih organov, ki govorijo o spodbudnejšem nagrajevanju strokovnega kadra, to je kadra od katerega zavisi nadaljnja organizacija, modernizacija in višja produktivnost dela. Zato moramo ta kader tudi boljše nagrajevati. Analitično ocenjevati razmerja med osebnimi dohodki in skladi podjetja, to se pravi s sredstvi, ki se vlagajo v investicijo, modernizacijo podjetja. Potrebno je vedeti, koliko je trenutno doseženi dohodek rezultat dobre produktivnosti dela ali pa trenutne situacije: tj. konjunktura na tržišču. Mi moramo dvigniti produktivnost na višjo stopnjo, da bomo konkurenčni tako na domačem in tujem tržišču.

Ko govorimo, da je potrebno strokovnjake bolj nagrajevati, ne moremo mimo dejstva (predvsem zaradi naraščanja življenjskih stroškov), da se nekoliko dvignejo osebni dohodki tudi ostalim delavcem. Toda zavedati se moramo, da je potrebno osebne dohodke ustvariti z večjo storilnostjo. Kot je že znano, mislimo na razširitev in izpopolnitev produkcijskega področja okolja ter na razširitev že začete izvoza. Poleg tega pripravljamo organizacijo galvane

tako za domače kakor tudi za tuje usluge. Prav tako predvidevamo razširitev asortimenta v plastiki in v livarni. Potekajo pa tudi razgovori s posameznimi strokovnjaki glede sodelovanja z drugimi podjetji v domovini in tujini v smislu kvalitetne kooperacije.

Poleg organiziranja novih strokovnih služb, o katerih smo že govorili, bo potrebno pritegniti strokovne kadre in mlade ljudi usposobiti predvsem z instruktazho in obiskom tujih podjetij ter organizirati sistematično strokovno izobraževanje in štipendirati še več naših ljudi.

Sedaj nastaja položaj, da postajajo naši stari prostori ovira za nadaljnje delo. Zato je potrebno zgraditi halo in nabaviti nove in moderne stroje, da bi proizvodnja in produktivnost zadovoljivo napredovali. Toda, kaj raj gradimo, kakšne vrste proizvodnje naj uvajamo, kaj naj izločimo iz proizvodnega programa — to mora pokazati temeljita strokovna analiza, ki seveda mora biti kolektivno in organom upravljanja poglavitno vodilo.

V živahni razpravi, kjer je sodelovalo trinajst diskutantov, so članj kolektiva zlasti poudarili, da je potrebno osebne dohodke zvišati v skladu s produktivnostjo in še posebno strokovnemu in vodilnemu kadru. Še nadalje bo potrebno sistematično strokovno izpopolnjevati člane kolektiva, tako na rednih in izrednih šolah, kakor tudi z raznimi tečajji. Dopisnikom II. in III. letnika TSS — strojni oddelek bo potrebno nuditi primerna delovna mesta. Štipendisti naj bi opravljali letno prakso tudi v okviru centralnega tehničnega oddelka bo potrebno organizirati konstrukcijski in analitični študij dela, še posebej pa razvojni oddelek. Kvaliteta izdelkov se bo morala izboljšati, večji izkoristek pa bo potreben tudi pri strojnih kapacitetah. Zato bomo nudili kar najbolj učinkovito podporo organizaciji MTM sistema v podjetju. Zaloge gotovih izdelkov se zmanjšujejo iz meseca v mesec, kar je razveseljivo. V bodoče pa bomo morali z večjo skrbjo obravnavati kooperacijo s sorodnimi podjetji, da bi tudi po tej poti izboljšali kvaliteto naših proizvodov, kajti na tržišču se pojavlja vedno večja konkurenca.

V razpravi so člani kolektiva poudarili tudi nujno potrebo, da bi čimprej organizirali galvano, s katero bomo prihranili ogromno stroškov; dalje nujnost dograditve nove proizvodne hale v Ložu kakor tudi to, da bo treba bistveno izboljšati delovno disciplino.

Slavko Berglez

Brest v letu 1966

Nič več težav zaradi reforme

- Po osmih mesecih reforme — ohrabrujoči rezultati gospodarjenja
- Razgibana družbeno politična in samoupravna dejavnost ob pripravljaju kratkoročnega in srednjeročnega razvojnega programa »Brest«

Te dni — točneje 8. aprila začno veljati samoupravni akti: Statut, Pravilnik o urejanju in uveljavljanju pravic, dolžnosti in odgovornosti članov delovne skupnosti Bresta ter vrsta ostalih Pravilnikov in odlokov, potrebnih za sistematizacijo vseh odnosov delovne skupnosti Bresta.

Predmet najširše javne razprave je bila poslovna politika Bresta za leto 1966, ki naj bi bila logično nadaljevanje v lanskem letu sprejete Resolucije o poslovanju kombinata. V uvodu se poudarja, da so vzroki tako uspešnega poslovanja v novih pogojih gospodarjenja predvsem v večletni poslovni politiki, katere osnovni značaj je bil, oziroma naj bo tudi v bodoče: nenehna prizadevanja za čimbolj racionalno poslovanje. Tako je Brest trenutno programsko, funkcionalno in organizacijsko sposoben, da se srečuje z vsemi posledicami reforme, pa tudi s tistimi, ki bodo šele nastopile. Prav zaradi tega osnov naše poslovne politike ni potrebno spreminjati, temveč le dvigniti skuppek vseh elementov poslovanja na višjo raven. Tako je prišlo do kvalitativnih sprememb na vseh področjih poslovanja.

Na področju planiranja bo treba spremeniti metodologijo planiranja in uporabljati namesto količinskih tehnično ekonomske pokazatelje.

Na področju ekonomske finančnih vprašanj je vsekakor najpomembnejša decentralizacija de-

litve dohodka. Tako bodo poslovne enote bolj zainteresirane za končni poslovni uspeh. Hkrati pa je treba stremeti za dvig družbenega standarda. Podjetje bo opustilo blokovsko gradnjo, zato pa začelo s sotinanciranjem izgradnje individualnih družinskih hiš na urbanistično urejenih področjih.

Kvalitetne spremembe v delitvi osebnih dohodkov terjajo nagrajevanje izključno po vloženem delu. Tako se ukinjajo razen dodatka za stalnost vsi ostali dodatki več ali manj socialnega značaja.

Na področju investicij je treba dati prednost v investiranju raznim izpopolnitvam in rekonstrukcijam; med njimi pa predvsem tistim, kjer se bo pokazala največja rentabilnost.

Na področju razvoja velja predpisati odgovarjajočo poslovni sistem, prilagojen specifičnim odnosom samoupravljanja v Brestu, ki naj bi pokazal tudi rešitve v nadaljnji smeri materialne krepitve poslovnih enot in posameznikov; vse to v odvisnosti od ustvarjenega dohodka in do vseh vrst delitve dohodka.

V trenutnih razmerah in upoštevaje intencije reforme postaja tržišče vsekakor najvažnejši faktor gospodarjenja. V ta namen bo potrebno zaradi večje zainteresiranosti (posredniki za to niso kdaj ve kaj zainteresirani) organizirati lastno komercialno ekspanzijo predvsem na zunanji trg.

Kako je pravzaprav s kmetijstvom v naši občini?

Tudi tu želimo večjo proizvodnjo

Občinski komite ZKS Cerknica je na razširjeni seji plenuma SZDL, sekretarji osnovnih organizacij in s posameznimi kmeti obravnaval kmetijsko politiko v komuni. Analiza, ki jo je temeljito pripravila komisija za družbeno-ekonomsko vprašanja, je služila za plodno razpravo komunistov.

V uvodu so ugotovili osnovno značilnost, da so kmetijska zemljišča preveč razdrobljena. V družbenem sektorju je le 4,5% obdelovalnih površin, vsa ostala zemljišča, ki jih je 36.042 ha pa jih imajo zasebniki in so razdeljena na 2552 gospodarstev. Pri tem je pomembno še to, da ima 30% gospodarstev 10 do 20 ha in kar 53% manj kot 10 ha zemljišč.

Odločujoč vpliv na produktivnost dela ima tudi velika razkosanost posameznih gospodarstev, kar onemogoča uporabo večjih kmetijskih strojev. Mehanizacija zasebnega sektorja je zelo slaba, saj razpolaga 2.552 gospodarstev le z 9 kosilnicami, 1.380 plugi. Komunisti so bili mnenja, da bi morala imeti kmetijska zadruga manjšo mehanizacijo, s katero bi sodelovala s kmeti.

Na nizko produktivnost v kmetijstvu vpliva tudi tip polkmeta oz. poldelavca, ki v dosedanjem vse hitrejšem razvoju gospodarstva ne more zadovoljiti zahtevam, ki so pred njega postavljene v tovarni ali na kmetiji.

Komunisti iz kmetijske zadruge so poudarili, da niso še dovolj razvite njihove delovne enote, ker ne razpolagajo z ustvarjenim dohodkom v enoti. Nizki osebni dohodki so vzrok, da je zaposlenih največ slabih kvalificiranih delavcev, veliko število pa nekvalificiranih.

Kmetijska zadruga bi morala postati soliden partner v kooperaciji. Doslej še vedno ne nudi dovolj uslug kmečkim proizvajal-

cem predvsem preskrbe s semeni, gnojili, oranje, odkup itd.

Poudarjeno je bilo tudi, da bo morala kmetijska zadruga postati strokovno močnejša in skušati organizirati razvojne službe. Reševati pa bo morala tudi odnose za primerno uveljavitev samoupravljanja v delovnih enotah.

V tem času so posamezne komisije pri občinskem komiteju opozorile komuniste v samoupravnih organih delovnih organizacij, da morajo posvetiti mnogo več pozornosti izpopolnjevanju notranje zakonodaje in mimo tega graditi sistem samoupravljanja. Posebno nedelavnost so opazili pri komisijah, ki ugotavljajo možnost prehoda na skrajšan delavni teden.

Sekretariat osnovnih organizacij so izrazili nujnost čimvečjih stikov s člani komiteja, zato se bodo ti odslej redno udeleževali sestankov osnovnih organizacij. Za večjo informiranost članstva o delu komiteja in o stališču posameznih komisij pa bodo začeli izdajati bilten, ki bo občasno izhajal.

M. D.

ZILCE:

Kmalu 40 postelj

Mala, toda zelo prijetna vasica Zilce se bo že letos vključila v turistični promet. Ob prizadevnosti gostilničarja Bavdka, ki je predsednik turističnega društva v Zilcah in ob pomoči Trgovskega podjetja Škocjan Rakek, bodo za leto pripravili 40 turističnih postelj.

Turistična zveza v Cerknici pa bo poskrbela za goste, ki naj bi prišli letovata v Zilce. Spričo zelo ugodne cene, največ 2.000 starih dinarjev za celodnevno oskrbo, in lege kraja, pričakujejo, da bo gostov dovolj za vso sezono,

M.

Po predvidevanjih naj bi se celotni dohodek Bresta v letu 1966 povečal za 7,6%. Porast je vsklajen z rastjo proizvodnje in zmanjšanjem zalog gotovih izdelkov. Do leta 1970 pa se bo celotni dohodek letno povečeval vzporedno s proizvodnjo za 9%. Izvoz se bo v tem letu povečal za 15 odstotkov (na 2.450.000 \$), do leta 1970 pa za 27,3% ali letno povprečno za 7%. Proizvodnja rezanega lesa pa se bo letno zmanjševala za 4% in sicer zaradi pomanjkanja hlobovine. V letu 1966, prav tako pa v razdobju do leta 1970, ni predvideno nobeno povečanje števila zaposlenih. Pač pa se bodo ojačale tretje izmene.

Pred samoupravnimi organi so torej zelo važne in odgovorne naloge. Od njihovega dela je v marsičem odvisna realizacija vseh v tem in pa v prihodnjih letih zastavljenih ciljev, ki niso majhni.

Ivo Štefan

Morda še ne veste, da je tudi v občini Cerknica

Poskrbljeno za pravno pomoč

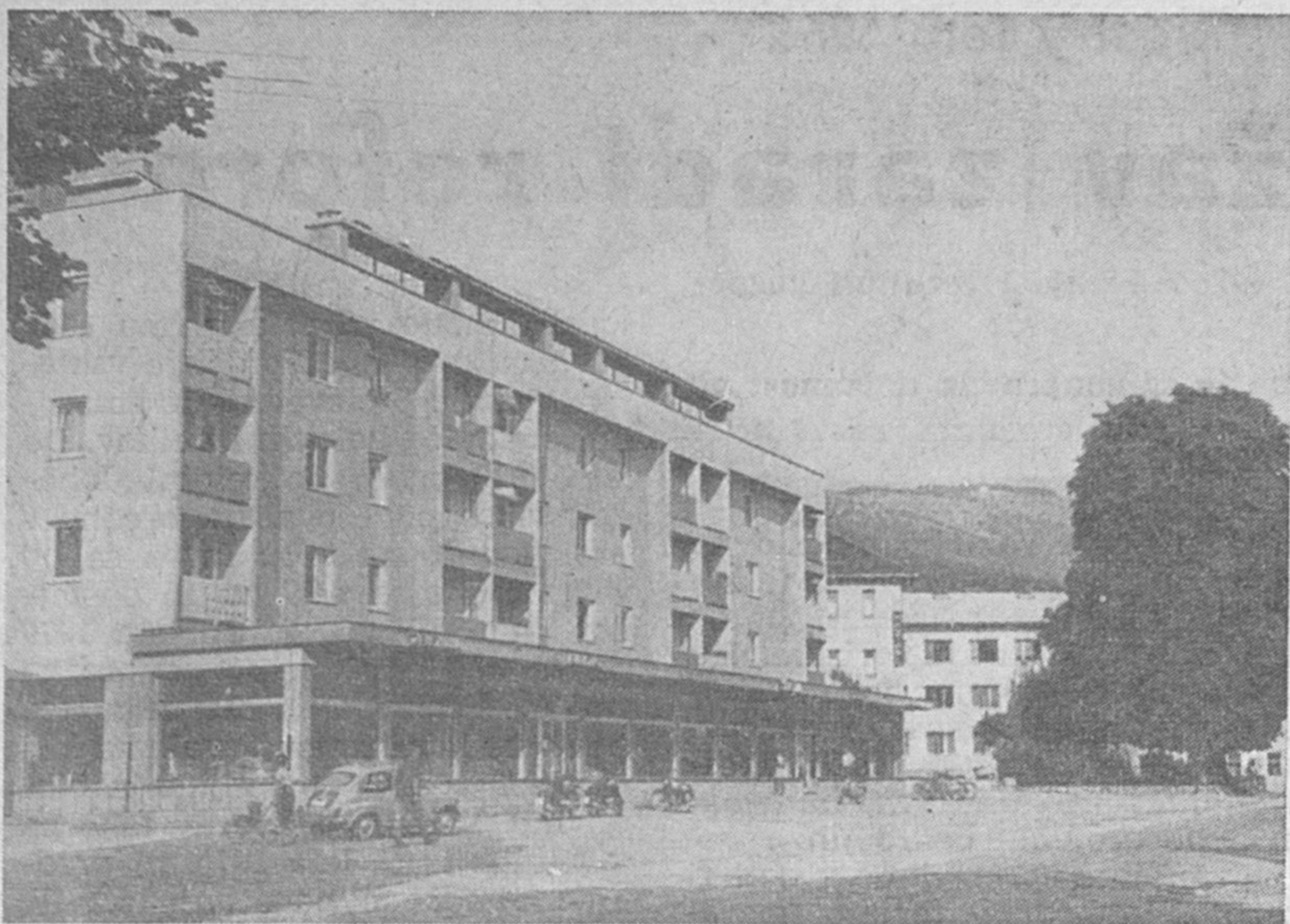
Za pravno pomoč občanom cerkniške občine skrbi predvsem občinsko sodišče na Rakeku in sicer v rednem delovnem času vsak petek v prostorih sodišča, vsako tretjo sredo pa (v okviru zunanega poslovanja) tudi v Starem trgu. Opravila, ki jih občani lahko opravijo, oziroma zadeve, ki jih lahko vložijo na sodni zapisnik, so zelo raznolike, saj obsegajo pomoč pri sestavljanju vseh vrst pogodb, tožb in pritožb, razne pravne nasvete in drugo. V lanskem letu je sodišče nudilo pravno pomoč 858 državljanom; od tega na uradnem dnevu v Starem trgu 120 občanom. Letos, do srede marca, pa je sodišče nudilo pravno pomoč 120 državljanom. Vse to zgovorno priča o tem, da sodišče s svojo službo pravne pomoči — poleg rednega dela — opravlja zelo koristno, predvsem pa potrebno dejavnost, kajti na območju naše občine ni nobenega odvetnika, ki bi lahko to delo opravljal namesto sodišča.

Svojo službo pravne pomoči pa je organizirala tudi Skupščina občine Cerknica. Ta služba želi občanom pomagati pri reševanju raznih sporov, predvsem pa strankam svetovati, sestavljati vloge, prošnje in pritožbe s posebnim poudarkom na upravne zadeve, kar koristno dopolnjuje službo pravne pomoči pri občinskem sodišču. Služba pravne pomoči pri ObS Cerknica je še mlada in posluje komaj pet mesecev. V tem času pa je že nudila pomoč najmanj 50 občanom v 35 različnih zadevah.

Pravno pomoč nudi Skupščina občine Cerknica VSAKO SREDO POPOLDNE v prostorih občinske uprave, na vsakih 14 dni pa ob petkih popoldne v Starem trgu, ob torkih popoldne pa v Novi vasi in sicer v prostorih matičnega, oziroma krajevnega urada.

Ugodnosti pravne službe pa se občani bolj malo poslužujejo. Morda je temu kriva neobveščeneost, saj pogosto niti ne vedo, da obstoja in deluje tudi ta služba. Prav zato se mi zdi prav, da občani tudi iz »Glasla Notranjske«, ki zdaj spet začena izhajati, izvedo, da je v naši občini poskrbljeno za pravno pomoč državljanom. S tem je uresničena ustavna pravica slehernega občana, da lahko zaščiti vse svoje pravice in druge, na zakonu temelječe interese; da se lahko posluži pritožbe in vseh drugih pravnih sredstev zoper tiste odločbe sodišč in drugih upravnih organov ter organizacij, s katerimi se odloča o njihovih pravicah in interesih.

Janez Obreza

Blagovnica trgovskega podjetja »Škocjan« v Cerkljici

P O N A Š I O B Č I N I

GRADBINCI SO INVESTIRALI V KADRE

V letošnjem letu bo »Gradišče« dobilo dvajset novih kvalificiranih zidarjev in tesarjev

V letošnji zimski sezoni — ta je bila krajša in blažja od drugih let — so samoupravni organi v gradbenem podjetju »Gradišče« Cerkljica namenili za izobraževanje okoli 1 milijon S. dinarjev. Pri tej akciji gre za to, da strokovno že usposobljeni delavci za praktično delo, pridobijo še potrebna teoretična znanja. Organizacija so zaupali Delavski univerzi Cerkljica in šola — letos II. del — gre trenutno h koncu. Po opravljenih teoretičnih in praktičnih izpitih, bodo slušatelji prejeli tudi diplome, ki bodo tudi formalno potrjevala njihovo znanje. Slušateljem volje ne manjka, kljub naporom, ki jih morajo vlagati v udeležbo te akcije, saj se je udeležujejo po rednem delovnem času, v popoldanskih in večernih urah.

Vsekakor, želeli jim je čim več uspeha, saj bo edino ta povrnili vložena sredstva, v obliki kvalitetnejšega, boljše opravljenega dela.

—ias—

STANOVANJE — KONČNO TUDI »BLAGO«

Zaradi preusmerjanja sredstev za stanovanjsko gradnjo, se je že lani cerkniško podjetje »Gradišče« lotilo potrebnih ukrepov. Rezultat: lani je bil dograjen blok z 9 stanovanji na Rakeku, ki ga stanovalci že uporabljajo, z znatno udeležbo sredstev samega »Gradišča«, saj je le-to financiralo 50% gradnje. Dejansko je bilo vsako stanovanje v tem bloku njihov izdelek, ki so ga kot končen produkt prodali posameznim kupcem. Trenutno imajo še eno pristo stanovanje.

Za v bodoče namerava to podjetje še nadaljevati s takim načinom gradnje, saj je za posameznega investitorja gradnja ugodnejša, cena pa je tako kot pri drugih izdelkih, odvisna od kvalitete, ki je prav s tem tudi pogojena in predvsem zahtevana. Po odločitvah v »Gradišču« je videti, da se bodo s tem enakopravno vključevali v tržne razmere na gradbeniškem tržišču.

OBROT CEMENTNIH IZDELKOV V GRAHOVEM

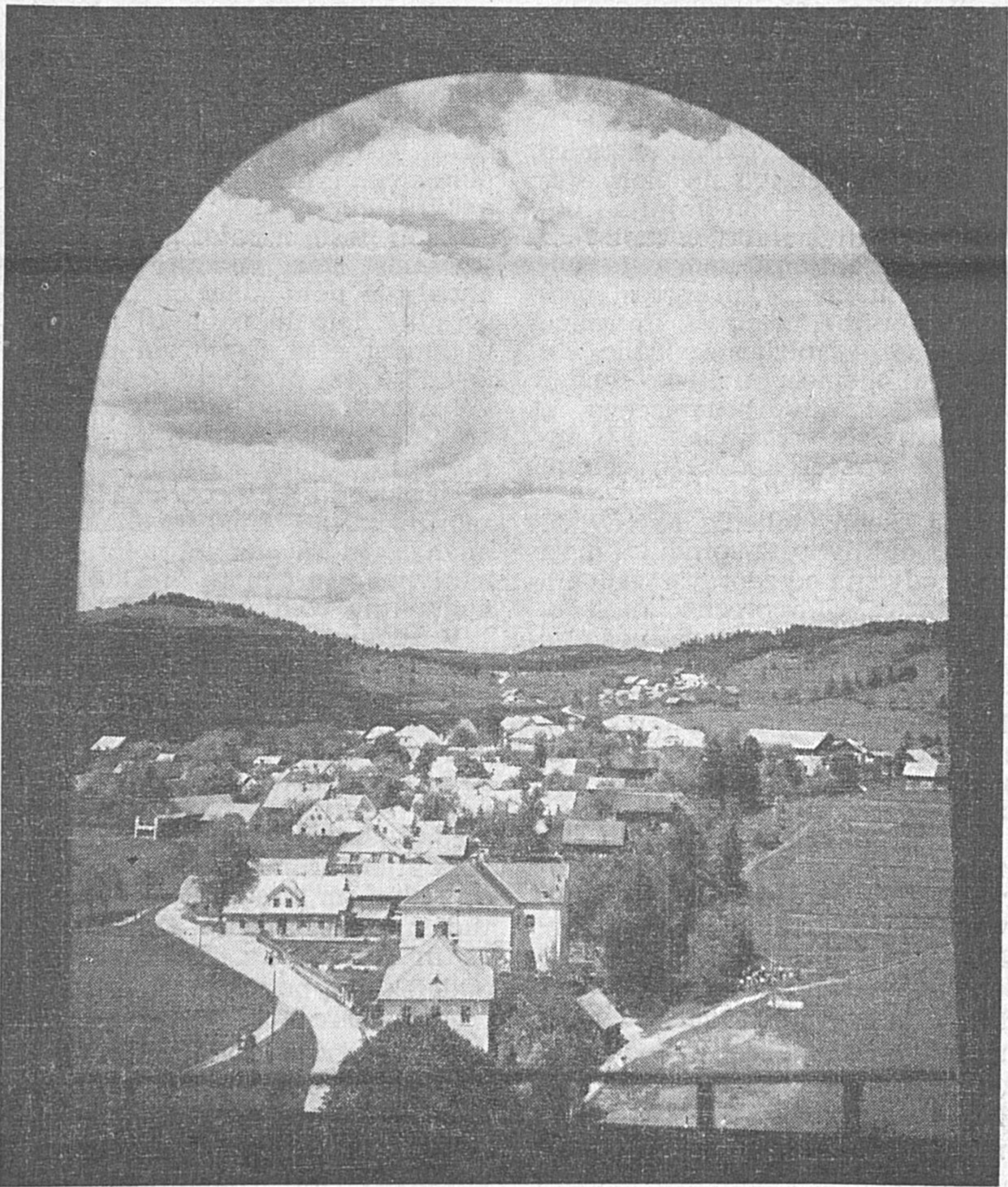
Na našem področju je bilo potrebno organizirati proizvodnjo raznih cementnih izdelkov in betonskih blokov. »Gradišče« Cerkljica je pridobilo s pripojitvijo cestnega podjetja Grahovo prostore, ki so kot nalašč za izdelovanje cevi in cementnih blokov. Proizvodnja že nemoteno teče in v Grahovem je moč dobiti betonske cevi za kanalizacijo vseh standardnih profilov. Z manjšo investicijo je podjetje usposobilo lasten stroj za izdelavo betonskih votlakov in porolita, ki bo zadovoljeval potrebe posameznih interesentov. Kot je znano, so ti izdelki cenejši kot drugod. Interesenti dobe vsa potrebna pojasnila na »Gradišču« Cerkljica.

—ias—

Stari trg: Še štiri prosta stanovanja

Pred dnevi je bil popolnoma dograjen 22-stanovanjski blok s trgovskimi lokali v Starem trgu, ki je veljal okrog 200 milijonov starih dinarjev. V SGP »Gradišče« smo zvedeli, da bi gradnjo lahko končali že lani, vendar so dela večkrat prekinili zaradi nezagotovljenih plačil. Trenutno dolguje investitor podjetju 35 milijonov dinarjev, kar gradbenemu podjetju povzroča velike težave. Zaradi tega so se odločili, da objekt ne bodo dali v uporabo, dokler ne bodo poravnani vsi dolgovi.

V bloku je 22 eno-, dvo- in trosobnih stanovanj, velika Škocjanova blagovnica in pošta. Objekt je zelo kvalitetno zgrajen in je prav gotovo velikega pomena za Loško dolino. Investitor ima na razpolago še štiri prosta stanovanja, ki jih lahko kupijo posamezniki ali podjetja.

Nova vas na Bloški planoti

ODPRTA KNJIŽNICA

Knjižnica DPD Svoboda Loška dolina je ponovno odprta šele dobre štiri mesece in že ima okoli 100 bralcev. Po knjigah pridno sega zlasti mladina, kar je še posebno razveseljujoče. Knjižnica ima nad 2000 knjig in je odprta ob sredah in nedeljah.

ZABAVNA PRIREDITEV

Pevsko društvo DPD Svoboda Loška dolina bo priredilo v drugi polovici meseca aprila zabavno prireditev v domu TVD Partizan v Starem trgu. Na zabavni prireditvi bo sodeloval pevski zbor in humoristi.

Slavko Berglez

Novost za zasebne kmetijske proizvajalce

LETOS 50 MALIH KMETIJSKIH STROJEV

Zasebni kmetijski proizvajalci se v zadnjem času vse bolj zatekajo po strokovno pomoč na cerkniško Kmetijsko zadrugo. To jim zadruga v precejšnji meri že nudi. Zasebni kmetje v občini pa želijo, teh je nad 700, da bi jim zadruga pomagala tudi z denarjem. Kupiti si namreč hočejo male kmetijske stroje, kosilnice in druge ustrezne priključke. Kot smo zvedeli v razgovoru na upravi cerkniške Kmetijske zadruge, bo ta zasebnim kmetijskim proizvajalcem pomagala tudi po tej strani. Pri kmetijski hranilnici na Rakeku jim bo oskrbela kredite pod precej ugodnimi pogoji, da si bodo že letos lahko kupili približno 50 malih kmetijskih strojev z vsemi ustreznimi priključki.

—m ž

Gospodarjenje s stanovanjskimi hišami na majavih tleh

OBČINSKA SKUPŠČINA CERKNICA JE POVERILA GOSPODARJENJE S STANOVANJSKIMI HIŠAMI SPLOŠNEMU GRADBENEMU PODJETJU »GRADIŠČE« CERKNICA

- Pri dosedanjem delu podjetja so ugotovili številne probleme, ki otežujejo nadaljnje delo. Stanovanjske hiše na področju občine
- so v glavnem stare in močno obrabljene, sredstva, ki so namenjena za vzdrževanje, ne zadostujejo za potrebna popravila. Pri novih stanovanjskih hišah pa sredstva amortizacije ne zadostujejo
- niči za odplačevanje posojil, s katerimi so bile hiše zgrajene!

Gospodarska reforma ni obšla stanovanjske politike, ki se je doslej še posebno posluževala administrativnih ukrepov. Najbolj očitno se je to kazalo v velikih razlikah med stanarini, saj niso stanovalci v dveh, skoraj enakih stanovanjih, plačevali enake najemnine, razlike so bile večsah ogromne. Zaradi nizkih stanarin v starih stanovanjskih hišah ni bilo dovolj sredstev za redna popravila, skoraj v nobenem pri-

meru pa ne za večja dela. S prehodom na nov način gospodarjenja s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini, so le-ta popisali in na novo točkovali; tako so ugotovili vrednost hiše. Sredstva stanarin bodo zbirali na zbirnem računu, nato pa po obstoječih predpisih razdeli na tekoče vzdrževanje, investicijsko vzdrževanje, amortizacijo in stroške upravljanja. Ta sredstva se ne smejo med seboj prelivati.

Enota za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami pri SGP »Gradišče« bo poslovala popolnoma ločeno od matičnega podjetja, imela bo svoj žiro račun, svoje sklade in svoje organe upravljanja. V organih upravljanja bodo sodelovali stanovalci in ustanovitelji enote. Organizacija, ki je zapala gospodarjenje s hišami podjetju, ima še vedno pravico razpolaganja s stanovanji in kontrole nad uporabljenimi sredstvi sklada stanovanjskih hiš.

Podjetje bo moralo vložiti predvsem v začetku ogromno truda za rešitev številnih problemov, ki se pojavljajo na področju stanovanjskega gospodarstva.

K. D.

Sem in tja po Loški dolini

NOVI ČLANI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Te dni so člani delovnega kolektiva Kovinoplastike Lož izvolili polovico članov samoupravnih organov. V lepo okrašeni dvorani doma TVD »Partizan« v Starem trgu je 750-članski kolektiv izvolil 15 članov v centralni delavski svet, po 5—6 članov v delavske svete delovnih enot in 5 članov v upravni odbor skupnih služb. Polovico dosedanjih članov delavskih svetov, ki so še ostali v samoupravnih organih pa bo potekel mandat prihodnje leto.

NOVA BENCINSKA ČRPALKA

Gradnja bencinske črpalke v Starem trgu kar dobro napreduje. Izkopi so v glavnem gotovi, položene pa so tudi cisterne za gorivo. Z izgradnjo bencinske črpalke bodo zlasti podjetja prihranila precej stroškov, saj bodo vsa goriva nabavljali pri črpalkah in ne bo potrebno voziti gorivo iz oddaljene Postojne kot doslej. Poleg tega pa bodo občani Loške doline, ki imajo motorna vozila, nabavljali bencin v Starem trgu namesto v oddaljenem kraju Rakek. Investitor gradnje bencinske črpalke je Krajevna skupnost Loška dolina, dela pa izvaja Splošno gradbeno podjetje »Gradišče« iz Cerkljice. Ko bodo dela gotova, bo črpalko prevzelo podjetje »Istrabenz«, ki bo prispevalo tudi vsa osnovna sredstva.

TESTIRANJE ČLANOV ZROP

Na zadnji letni konferenci Krajevnega odbora ZROP Loška dolina so člani ugotovili, da pri testiranju članov, oziroma pri kontroli znanja niso bili doseženi najboljši rezultati. Od 113 članov se jih je testiranja udeležilo 93, deset članov pa je bilo upravičeno odsotnih. Z odličnim uspehom je opravilo preizkušnjo 5 članov, s prav dobrim 34, z dobrim 25, z zadostnim 24 in nezadostnim uspehom 5 članov.

Zato so se člani na letni konferenci zavzeli, da bi bila v bodoče predavanja povezana z vprašanji na testiranju. Vzporedno s tem pa bi morali člani redno obiskovati predavanja ter se številne naračati na časopisa TV-15 in Vojaški informator. Tako bi bilo v bodoče testiranje uspešnejše in realno. Svoje stališče bodo sporočili Občinskemu odboru ZROP Cerkljica, le-ta pa naj bi predloge sporočil na pristojno mesto, kjer predavanja planirajo.

KAKO POVEČATI DEJAVNOST DRUŠTVA?

Odbor društva TVD »Partizan« Loška dolina je že dve svoji seji posvetil vprašanju, kako povečati dejavnost društva, ki je zadnji čas skoraj popolnoma zamrla. Zato so že sklicali v nedeljo, 3. aprila širšo sejo društva, na katero so povabili več kot 40 članov in predstavnikov raznih organizacij. Na

tej razširjeni seji so pregledali dosedanje delo društva, ugotovili vzroke za nedejavnost, izvolili nov odbor društva in sprejeli program dela za leto 1966. Na ta način je pričakovati, da bo društvo ponovno zaživelo.

ZMANJŠANJE STROŠKOV

Te dni je podjetje Kovinoplastika Lož prevzelo zadrugi dom v Babnem polju. Podjetje je bilo zainteresent za zadrugi dom že prej kot pa so pričeli s pripravami proizvodnje aluminijastih karnis, in to predvsem zaradi zmanjšanja režijskih stroškov, ki jih imajo s transportom in zaradi delovnih pogojev. Poleg tega pa se je na tržišču pokazala potreba po aluminijastih karnisah. V prostorih zadrugnega doma, kjer bo pravzaprav nov obrat Kovinoplastike, v katerem bodo izdelovali aluminijaste karnise, bodo režijo znatno zmanjšali, povečali produktivnost, istočasno pa izboljšali delovne pogoje.

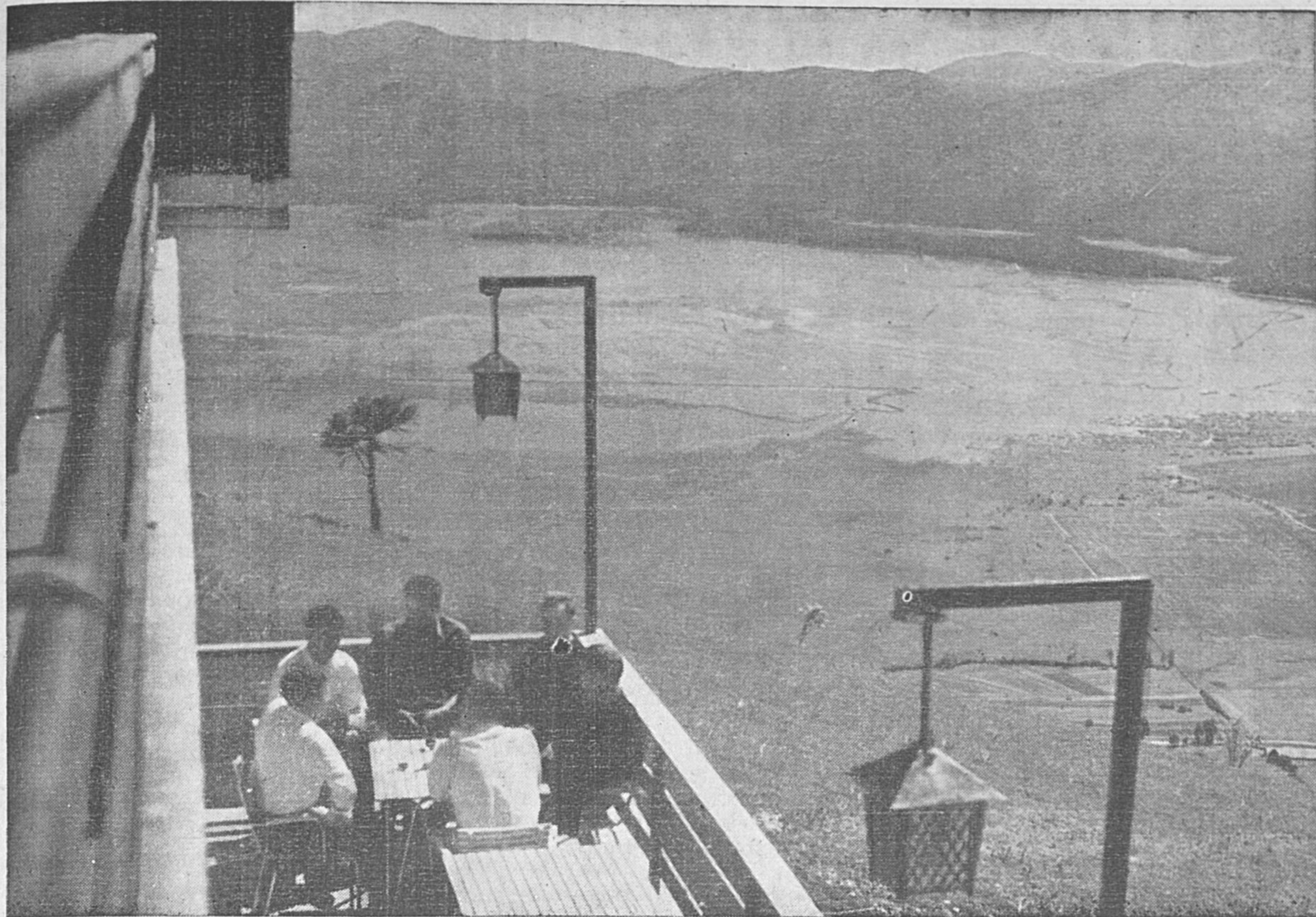
V novih prostorih bodo lahko uredili tudi menzo, saj je tam zaposlenih že preko 80 delavcev.

ŠE 29 BORCEV BREZ STANOVANJ

Organizacija Zveze borcev Loška dolina je imela v preteklem letu skupno 14 sej, na katerih so v glavnem obravnavali tekoča in aktualna vprašanja borcev. Največ težav ima organizacija s stanovanji za člane ZB. Na njenem področju je bilo lani še 29 članov, ki so potrebovali stanovanja, 15 članov pa je želelo dolgoročne kredite, da bi popravili stanovanja. Občinski odbor ZB je omenjene zahteve krajevne organizacije rešil le s krediti za popravila stanovanj osmih članov. Zato člani ZB predlagajo, naj bi stanovanjska vprašanja borcev v bodoče reševali kompleksno in ne v okviru občin, kajti razvitejše občine lahko v te namene dajo več sredstev, manj razvitejše (kot je občina Cerkljica) pa nimajo dovolj sredstev v te namene.

GLASILO KOVINOPLASTIKE

Kolektiv Kovinoplastike Lož že drugo leto izdaja svoj interni časopis »Glasilo Kovinoplastike«. V letu 1965 so izdali sedem števil in seznanili člane kolektiva s tekočo dejavnostjo podjetja. V časopisu v glavnem obravnavajo doseganje finančnega in proizvodnega programa, seznanjajo člane z vsemi važnejšimi sklepi samoupravnih organov, odgovarjajo na vprašanja članov kolektiva o perspektivnem razvoju podjetja, tekočo dejavnost in problematiko ter razne zanimivosti iz življenja in dela članov kolektiva. V letu 1966 so izdali dve številki, naslednja pa bo izšla za praznik dela 1.maj. Časopis urejuje uredniški odbor, tiska pa ga ČZP »Kočeviski tisk« iz Kočevja.

Turizem ima vse možnosti, da tudi v naši občini postane pomembna gospodarska panoga. Na sliki: pogled na Cerkniško jezero s terase Doma na Slivnici

Cerkniško (poplavljenno) polje ali jezero

Za Cerkniško jezero so možne tri takšne s celoto usklajene rešitve: ali jezero osušimo, ali zadržimo sedanje presihajoče ali pa poskrbimo za stalno ojezeritev. Izkazalo se je, da je osušitev tega zaprtega vodnatega kraškega polja predraga in negospodarna (po sedanjih ocenah preko 20 milijard S. din za blizu 2600 ha zemljišča), medtem ko sedanje presihajoče jezero skoraj ne donša ničesar. Najustreznejša in najgospodarnejša bi bila stalna ojezeritev Cerkniškega jezera, posebno zanimiva za turizem in ribarstvo pa tudi za druge gospodarske panoge.

Cerkniško jezero presiha in je največje in najdalj poplavljenno kraško polje v Sloveniji. Od celotne kotline, ki obsega blizu 4.000 ha z deloma rodovitno apneno, često pa ilovno poljsko ravnico, z raznimi ilovnatimi gruščmi in peski na severnih vršajih in jezerskim blatom na nižjih predelih, je vzlic raznim »osuševanjem« še vedno do 2600 ha povprečno osem in pol meseca na leto pod vodo. Uporabljajo ga večinoma samo za pašništvo in steljarjenje, nekaj pa je stalno zamočvirjenega. Okrog kotline se dviga manj ali bolj gozdno kraško gričevje in hribovje. Vsi vodni dotoki, razen Cerkniščice, so podzemni, prav tako pa drže odtoki, delno posredno preko Raka in Planine na Ljubljansko barje, delno neposredno pa proti Barju.

V prazgodovinskem in še v zgodovinskem času je bila z ribami bogata voda važnejša kot polje. Plemiči in samostani so zato dajali mašiti ponikve in izkoriščati jezero v glavnem za ribarjenje. Tlačani so pobirali ostanke. Šele z odpravo tlačanstva pred dobri 100 leti je tudi na samem Cerkniškem jezeru začela prevladovati težnja za kmetijstvom z živinorejo. Vedno pa je imelo kmetijstvo svoja proizvodna osnovno izven jezera. Začeli so čistiti in zniževati požiralnike in prekopavati struge, s čimer se je povečala sušnost jezera od prvotnih 2 1/2 na sedanjih 3 1/2 meseca. Pri tem odpade na rastno dobo od 1 1/2 na 2 1/2 meseca, kar je pri nadmorski višini 550 metrov že premalo za uspešno kmetijstvo, a dovolj, da shira ribarstvo. Izjemoma je jezero po eno ali več let suho ali pa pod vodo (npr. poleti 1965 in naslednjo zimo jezero ni presahnilo).

Ker Cerkniško jezero tako, kakršno je danes, ne ustreza niti kmetijstvu niti ribištvu, je bil v zadnjem času izdelan projekt za stalno ojezeritev Cerkniškega jezera. Dela naj bi se opravila poleti 1966. S posebno hidrološko-hidravlično metodo je bil za Cerkniško jezero ugotovljen za določeno obdobje odtok. Iz odtoka in iz sprememb v vsebini jezera je bil ugotovljen tudi odtok v jezero. Z vsotnicami naravnega dotoka in umetno odmerjanje (prisiljenega) odtoka po najustreznejših tehničnih ukrepih smo potem ugotovili, kako bi nihalo takšno prisilno jezero.

S pretežno pridušitvijo Jamskega zaliva in Male Karlovice ter s priporo Velike Karlovice do najvišjih voda (kota 552), bi se sedanja sušna obdobja jezera skrajšala na blizu 5 mesecev. Na kakih 5 let bi jezero za krajšo dobo še presihalo. To bi bilo manj škodljivo za turizem, koristneje pa za ribištvo. Ribe se bodo — kot doslej povprečno dvakrat letno za več mesecev — tudi potlej kakih 5 let za nekaj tednov z vodo vred zatekale v podzemlje, odkoder bi s prihajanjem vode priplavale na površje. Pri plah-

Predstavljamo športnike...

Ostrostrelec z domačega zelenega polja

Nogometni klub Rakek je edini športni kolektiv v naši občini, ki ni prekinil z delom od svoje ustanovitve. Letos bo to društvo praznovalo 40-letnico svojega obstoja. Največ zaslug za to, da klub danes redno dela in sodeluje v tekmovanju ljubljanske podzvezne lige Ljubljana, ima gotovo tovariš Dušan Arko, znani nogometni entuziast iz Rakeka.

Zastavil sem mu par vprašanj v zvezi z njegovo dolgo nogometno kariero in z delom kluba.

Koliko časa že igraš nogomet?

Z nogometom sem se spoznal, ko sem bil star sedem let, v klubu pa sem vključen od 1947. leta in od takrat vseskozi igram v prvem moštvu.

Sloviš kot človek, ki ima vse, kar je v zvezi z nogometom na Rakeku, točno zabeleženo. Mj lahko poveš koliko tekem si igral in koliko golov si »zabil«?

Čisto točno ne bi vedel povedati, toda mislim, da sem odigral okrog 700 tekem in 85-krat spravil žogo v nasprotnikovo mrežo.

Seveda so tu vštete samo prvenstvene tekme. Omeniti pa moram, da igram v napadu šele nekaj let.

Katera tekma ti je ostala najbolj v spominu?

To je bila tekma s Slovanom v Ljubljani. Vodili so že s 3:1, do konca tekme pa smo izenačili in Žabjek, sedanji vratar Olimpije, je od jeze zapustil vrata.

Koliko časa pa še nameravaš aktivno igrati nogomet?

Dokler bom zdrav in se čutil za to sposobnega. Vendar o tem zaenkrat še ne razmišljam.

Kako to, da je NK Rakek vse-skozi aktiven, pri drugih društvih pa je mrtvilo?

V vodstvu so bili vedno ljudje, ki so se zavzemali za obstoj kluba in so nekako preskrbeli potrebna sredstva. Poleg tega pa je jasno, da brez navdušenja mladine za ta šport, klub ne bi mogel obstajati.

Večkrat se sliši očitke, da nogomet ni množičen šport in da se troši denar samo za enajst nastopajočih.

S tem se ne morem strinjati. Klub šteje 85 članov, od tega je 75 aktivnih. V letu 1965 je nastopalo v prijateljskih in prvenstvenih srečanjih 58 igralcev. V klubu je predvsem mladina, delavska, študentska in kmečka. Poleg tega pa nastopajo igralci iz vseh večjih krajev občine, tako da klub dejansko reprezentira celo občino.

Težave pri delu?

Vaditeljskega kačra nimamo zaradi minimalnih finančnih sredstev. Klubi istega ranga imajo neprimerno boljše pogoje za delo. Nimamo lastnih slačilnic, niti klubskih prostorov. Da o denarju, ki bi ga potrebovali za redno vzdrževanje igrišča, ne govorim. (Opomba: Tov. Arko je sam napravil čez 2000 prostovoljnih ur na vzdrževanju igrišča.)

Največji uspeh NK Rakek?

Osvajeno 4. mesto v podzvezni ligi NPL.

Želje?

Prizadevamo si, da bi vzgojili lastne trenerje, formirali pionirsko ekipo, ki je še nimamo in pa, da bi dokončno uredili igrišče.

Nogomet

Nogometaši Rakeka so sredi januarja začeli s pripravami za predstoječo nogometno sezono. Vadili so največ v telovadnici. Ko pa je posijalo toplo pomladansko sonce in preganilo snežno odejo so se preselili na nogometno igrišče.

Odigrali so že prve trening tekme, da so pomerili moči, ki so si jih nabrali z zimskim treningom.

Na Rakeku 6. marca:
Rakek (člani) : Rakek (mlad.) 11:1

V Pivki, 13. marca:

Pivka : Rakek 1:5

V Vipavi, 20. marca:

Vipava : Rakek 3:1

TURISTIČNE VESTI

Spodbudna dotacija

Na svoji zadnji seji je delavski svet SGP »Gradišče« Cerknica, na prošnjo Turističnega društva Bloke-Nova vas, odobrila enkratno dotacijo temu društvu v znesku 100.000 S. dinarjev. Dotacija res ni velika, je pa po svoji vsebini take vrste, da jo lahko pozdravimo. Ne samo zaradi tega, ker »Gradišče« zaposluje precej, predvsem kvalificiranih delavcev s tega predela naše komune, pač pa je odločitev DS tega podjetja pozdraviti zaradi spodbude drugim kolektivom, da sprejmejo podobne odločitve. Investicije v turizem so dolgoročne, in Bloška planota naj take investicije nalaga v svoj razvoj, saj ima za razvoj turizma idealne pogoje. Pravtako lahko poudarimo, da si bloški turistični delavci že za svoje dosedanje delo zaslužijo družbeno priznanje v obliki dotacij tudi iz drugih virov, saj jim bo to še večja spodbuda za nadaljnje delo.

—ias—

Turistične zanimivosti v knjigi

Zavod za spomeniško varstvo SRS bo ob sodelovanju Turistične zveze Cerknica dotiskal knjižico žepnega formata z barvnim ovitkom za Rakov Škocjan, Cerkniško jezero in Snežnik.

Knjižica o Rakovem Škocjanu bo predvidoma v prodaji v začetku aprila po vseh knjižnicah v Sloveniji. Knjižici o Cerkniškem jezeru in Snežniku pa bosta v prodaji nekaj kasneje.

Turistična zveza Cerknica pa že pripravlja material za tisk podobnih knjižic, ki naj bi opisovale Križno jamo in Bloke. Torej lahko pričakujemo, da bosta tudi ti dve knjigi na knjižnem trgu prihodnje leto.

M.

Slabo urejena gostišča

Domačini, posebno pa turisti najbolj občutijo, da gostišča v naši občini niso najbolje urejena. Z gostinci zasebnega sektorja že teče dogovor, da bodo svoje lo-

kale v najkrajšem času, to je še pred začetkom turistične sezone, primerno uredili.

Turistična zveza Cerknica pa bo nudila gostincem vsestransko pomoč, to je z ustreznimi načrti za popravilo lokalov, nabavo opreme, reklamnega materiala, izobraževanja kadrov itd. Poudarimo naj, da se nekateri gostinci teh uslug v dobri meri že precej poslužujejo. V zadnjem času pa se javljajo tudi novi interesi med našimi občani, ki bi bili pripravljeni odpreti nove gostinske lokale.

M.

Nogometni klub »Rakek« tekmuje v prvem razredu LPZ. V ekipi je še nekaj »veteranov«, med njimi tudi Dušan Arko (peti z leve)

MEKINOVA SOSEDA —
STOLETNICA

Od 23. III. je Marija Steržaj iz Dolenje vasi pri Cerknici še živeči občan cerkniške občine, ki si je naprtil deseti križ. Marijo Steržaj pozna pod tem imenom le še malokdo, kajti z leti je postajala vaščanom s svojimi šalami, izrednim smislom za humor in vedno plamtečo iskro razposajenosti, vedno bolj priljubljena, domača in več deset let je že minilo, kar so ji vaščani nadedli ime Mekinova sosedica.

Ze tri leta je tega, kar je Mekinova sosedica priklenjena na posteljo. Zlom noge se ji še danes ni toliko zacelil, da bi lahko še delala družinsko kmetičam in skrbeli za veselo razpoloženje, kot je to delala vse življenje. Nesrečen padec je bil edino naključje, ki je pripeljalo to žilavo notranjsko korenino k zdravniku.

Vseskozi zavedna Slovenka, znana po širjenju napredne predvojne literature, je našla svoje mesto tudi v času NOB. Njena hiša je bila pogosto zatočišče partizanov. Od rane mladosti, ko ji je začel rezati kruh očim, je skrbeli za svojo slepo sestro Marjeto, ki je umrla pred nekaj leti, tudi v visoki starosti, 91 let. Od takrat, ko ji je leta 1943 umrl mož in pred leti še sestra, je ostala sosedica sama z ljudmi, ki se je pogosto spominjajo in ji pomagajo.

Oči so ji še danes zvest tovariš, ko brez očal prebira novice in živi s svetom. Starost ji je vedno bolj na poti. Rada bi odvrnila nekaj desetletij, ki so se ji obesila na izrazite gube obraza in pobelila kostanjeve lase. Rada bi bila brhka kot v letih, ko so hodili domači fantje na novačenje. »Toliko časa je Malgov France služil vojsko,« se spominja, »da je prišel na novačenje še njegov sin. Sedaj pa, ko se ozrem v ogledalo,« pravi, »stisnem zobe in najraje bi ga razbila.« Pa vendar njene besede vseskozi spremljata smeh in šegavost. Iz srca ji želimo, da bi njen nasmeš še dolgo videli med nami!

Danilo Mlinar

Na osnovni šoli v Cerknici:

LEP POLLETNI USPEH

V osnovno šolo v Cerknici in podružnično šolo Begunje se vozi dnevno s Sapovimi avtobusi 210 učencev, kar sodi v posebne objektivne težave šolskega pouka, vendar pa so oddaljeni zaselki s tem, da prihajajo otroci iz njih v centralno šolo, pridobili, ker imajo rednejši in kvalitetnejši pouk. V letošnjem šolskem letu šteje delovna skupnost v cerkniški centralni in podružnični šoli Begunje 31 članov, od tega 25 učnih moči. Ob polletju je bilo na cerkniški šoli s podružnično šolo Begunje 571 učencev, 290 dečkov in 281 deklic. Od tega pa jih je nad 40% vozačev.

Ob polletju jih je izdelalo 401 učenec, in sicer: 60 z odličnim, 139 s prav dobrim, 169 z dobrim in 32 učencev z zadostnim uspehom. Med 170 učenci, ki niso izdelali pa je 76 z eno nezadostno in 39 z dvema nezadostnima ocenama, o katerih je mogoče z verjetnostjo reči, da utegnejo biti ob koncu leta pozitivni. Izrazito slabih s tremi in več nezadostnimi ocenami je bilo 64 učencev ali 11,5%. Povprečen uspeh je znašal na nižji stopnji 83,94, na višji pa 53,15%. Razčlemba uspeha je pokazala, da le-ta pada z višjimi razredi ter je nekakšna zakonitost zaradi zahtevnejšega pouka, ki dela učencem težave, predvsem v matematiki, tujem jeziku in nekaj v slovenščini, fiziki, zgodovini in zemljepisu.

Celotna dejavnost šole se opira na letni delovni načrt, na materialne pogoje, ki jih šoli zagotavlja družba, na kadrovsko politiko v zvezi s štipendiranjem, predvsem pa na samoupravljanje, na delo šolske in razrednih skupnosti, na delo pionirske in mladinske organizacije. V stiku z družbenimi činitelji posveča šola skrb zdravju, telesnemu razvoju mladine in njenemu varstvu. Z učno in vzgojno problematiko seznanja starše na roditeljskih sestankih. Pri poklicnem usmerjanju mladine se posvetuje s strokovnjaki delovnih organizacij. Pedagoško pomoč nudi šoli Zavod za prosvetno pedagoško službo Vič ob obiskih svetovalcev. K nazornejšemu pouku pa prispeva na šoli sistematična uporaba avdiovizuelnih sredstev, poslušanje radijskih šolskih ur in televizijskih oddaj za šolo ter uporaba diafilmov.

Stanko Janež

»IZGUBLJENA REKA«

Občani so lahko opazili, da je RTV Ljubljana lani predvajala turistične filme in reportaže z našega področja. Zanimanje za turistične reportaže pa je bilo lani precejšnje tudi pri televizijskih delavcih onstran naših meja. Tako je Bavarska televizija posnela film »Izgubljena reka«, ki so ga pred nedavnim predvajali tudi na naši televiziji. Zvedeli smo še, da so omenjeni film prodali tudi televizijski mreži ZDA.

Tudi televizijski delavci iz Helsinkija so lani posneli film o Sloveniji in Jugoslaviji. Zanimali pa so se tudi za Kras in tako posneli film o delu krasa s Predjamskim gradom in Rakovim Škocjanom.

Pionirski kotiček

SPOMINI IZ VOJNE

Stari oče mi je pripovedoval, da je bila na Notranjskem požgana tudi vas Orehek. Povedal mi je tole zgodbo:

Bilo je, 29. novembra, ponoči 1941. leta. Tedaj so prišli partizani, da so prenočili in poprosili kmete za hrano. Naslednji dan so prišli Italijani zgodaj zjutraj in napadli partizane. Vnel se je boj, ker pa je bilo fašistov veliko, so bili partizani prisiljeni bežati. Med begom so Italijani ubili šest partizanov, lepo mlado partizanko pa so ujeli. Vas so požgali, moške pa odpeljali v Ljubljano, kjer so bili zaprti mesec dni. V zaporu so ležali na cementu, vkljeni v verige.

Kasneje je sovrainik še večkrat bombardiral in obstreljeval Orehek. Domačini so z grozo gledali na to. Leta 1943. so fašisti pobili vse mlade fante in očete ter med njimi tudi mojega strica Toneta, strica Franceta pa so odpeljali v koncentracijsko taborišče. Pobili so jih na Blokah pri Radleku. Neka ženska, ki je bila tedaj v bližini na njivi je slišala, kako so vpili in jokali, potem pa so zaregljale strojnice in žrtve so mrtve obležale.

BERNARDA KLANČAR 6. a

(Iz pionirskega glasila
»BRSTJE«, osnovne šole v Cerknici)

Obveščevalec

MALI OGLASI

Motorno kosilnico, novo ali malo rabljeno, takoj kupim. Ponudbe pod »Nujno« pošljite na upravo »Glas Notranjske«.

Posojilo 400.000 S. dinarjev za šest mesecev — kdo bi ga lahko nudil? Ponudbe pod »Vse po dogovoru«.

Kupujem žigosane znamke jugoslovanskih področij, v serijah in posamezno. Ponudbe pod »Priloznost 1966«.

Delavec, 26/182, želi spoznati dekletko plemenitega srca in čedne zunanosti, starosti 20 do 25 let, zaradi ženitve. Šifra »Prvi maj«.

Tridesetletna, visoke postave, samska, bi rada spoznala dobro situiranega tovariša istih let, po možnosti obrtnika ali uslužbenca — lahko razvezan z otrokom — zaradi skupnih izletov v naravo. Poroka ni izključena. Cenjene ponudbe s sliko, ki jo vrnem pod »Se bo kdaj pomlad«.

Tovarniško nov Volkswagen 1300 prodam najugodnejšemu ponudniku. Sprejem tudi ček. Šifra »Dogovor velja«.

KINO

CERKNICA

7. 4.—9. 4. **Na vrvičih**, češki ob 19.30; 10. 4. **Aladinova čarobna svetilka**, italij. ob 16. in 19.30; 14. 4. **Lepo življenje**, franc. ob 19.30; 17. 4. **Most k soncu**, amer. ob 19.30; 17. 4. **Peklenska fregata**, angl. ob 16. in 19.30; 21. 4. **Iz dneva v dan brez upanja**, italij. ob 19.30; 23. 4. **Car Ivajlov**, bolgarski ob 19.30; 24. 4. **Boccacio 70**, italij. ob 16. in 19.30; 28. 4. **Tajna misija diplomatskega kurirja**, sovj. ob 19.30 uri.

STARI TRG

6. 4. **Vsi domov**, italij.; 9. in 10. 4. **Krog zavarovanja**, angl.; 13. 4. **Horatio 62**, franc.; 16. in 17. 4. **Najlepša na svetu**, amer.; 20. 4. **Parada popevk**, nemški; 23. in 24. 4. **Zakonski zavod Aurora**, nemški; 27. 4. **Zgrešena sreča**, poljski; 30. 4. in 1. V. **Živi zakopani**, sovjetski. Začetek predstav: ob sobotah ob 19.30 uri; ob nedeljah ob 15. in 19.30 uri; ob sredah ob 19.30 uri.

DOM JLA VELIKE BLOKE

6. 4. **Garsoniera**, italij.; 10. 4. **Zlato sedmih gričev**, amer.; 13. 4. **Ljubimca iz Teruela**, franc.; 17. 4. **Greh ljubezni**, španski; 20. 4. **Ljudje iz sejma**, sovj.; 24. 4. **Živim zate**, amer.; 27. 4. **Bele sence**, italij.; 1. 5. **Na svoji zemlji**, slovenski; 4. 5. **Živeti po svoje**, franc.; 8. 5. **Milijonarka**, amer. film.

Predstave v nedeljo ob 16. in 19.30 uri, v sredo ob 20. uri.

S sodišča

Preživnina ni miloščina

Problem normalne preskrbe nezakonskih otrok in otrok razvezanih zakoncev spremljajo tudi sodišča. Ta problem se je zaostroval postopoma spričo zvišanja življenjskih stroškov, pri čemer so preživnine močno zaostajale za potrebami nedoletnih otrok. Zavaljo tega so naraščale tožbe za zvišanje preživnin v tistih primerih, ko starši otrok (večinoma so to očetje nezakonskih otrok in otrok iz razvezanih zakonov) niso hoteli sami, brez intervencije sodišča, priskočiti socialno ogroženim otrokom na pomoč. Za ilustracijo naj navedemo, da po podatkih republiškega sekretariata za socialno varstvo, za leto 1964 okoli 40% očetov nezakonskih otrok in očetov otrok iz razvezanih zakonov ni izpolnjevalo preživninske obveznosti, drugi pa dajejo le simbolično preživnino. v nekaterih primerih celo po 2.000 S. dinarjev.

Iz zadev, ki jih obravnavamo pri našem sodišču na Rakeku ugotavljamo, da še vedno ni zadovoljivo vplivanje in angažiranje družbenih organov, posebno organov skrbstva pri urejanju rodbinskih razmer v pogledu materialne preskrbe nedoletnih otrok.

Nov element v preživninsko problematiko vnaša tudi gospodarska reforma, saj preživnine mnogo zaostajajo za življenjskimi stroški. Mimogrede omenjamo, da smo od julija 1965 do danes obravnavali le malerkostno število takih zadev, ki so se nanašale na zvišanje preživnine, zaradi zvišanja življenjskih stroškov. Sprašujemo se, kaj je temu vzrok? Ali neinformiranost mater nezakonskih otrok in mater iz razvezanih zakonov, ki skrbijo za take otroke? Ali pa so temu vzrok drugi motivi? Mogoče tudi ugodne socialne razmere, v katerih živijo nekateri otroci.

Sodišče je s skrbstvenim organom občine proučilo preživninsko problematiko področja naše občine, vendar napredka in koristi tega sodelovanja tu ni opaziti.

Zato je sodišče še naprej spodbujalo skrbstveni organ občine, da naj v večji meri zagotovi normalno preskrbo nezakonskih otrok in otrok razvezanih zakoncev. V ta namen bi moral skrbstveni organ občine uvesti stalno evidenco ogroženih otrok, spremljanje njihovih življenjskih pogojev in podobno. Omenjena evidenca bi morala biti vedno ažurna.

Iz prakse našega sodišča ugotavljamo, da so primeri, ko preživninski zavezanec živijo v tujini in ne izpolnjujejo svojih preživninskih obveznosti. Tudi v takih primerih je možno realizirati sodno odločbo seveda le, če so preživninski upravičenci s tem seznanjeni. Do take preživnine je možno priti s posredovanjem Urada za zaščito jugoslovanskega premoženja v inozemstvu, ki je pri zveznem sekretariatu za finance v Beogradu.

Za odločanje o preživninskih obveznostih v tuzemstvu so pristojna domača sodišča. Poslopek se začne z vložitvijo tožbe pri krajevno pristojnem občinskem sodišču. Tožbo lahko napiše sama stranka, lahko pa jo vloži tudi na sodni zapisnik, ali v odvetniški pisarni. Preživninska obveznost traja do osemnajstega leta starosti, oziroma do konca šolanja, in sicer toliko časa, kolikor je za tako šolanje potrebno po statutu šole, oz. fakultete. Preživninska obveznost preneha, ko si otrok z lastnim delom začne ustvarjati potrebna sredstva za preživljanje ali ko se otrok pred polnoletnostjo poroči. Osnovni kriterij pri določanju preživninskega zneska so premoženjske razmere strank, že prisojena preživnina pa se lahko zniža ali zviša, kar je odvisno od novo nastalih premoženjskih razmer staršev. Preživnina ni nobena miloščina, temveč življenjskega pomena z zakonom priznana pravica, ki naj jo prizadete matere v prid svojih otrok tudi uveljavljajo.

Uroš Podkonjak

SGP „GRADIŠČE“

enota za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami
v družbeni lastnini

obvešča, da ima

v prodaji naslednja nova stanovanja

1. štiri dvosobna stanovanja v novem stanovanjskem bloku v Starem trgu
2. eno trosobno stanovanje v novem stanovanjskem bloku na Rakeku

Stanovanja lahko kupijo posamezniki ali gospodarske organizacije. Informacije lahko dobite v SGP »Gradišče« enota za gospodarjenje z stanovanjskimi hišami

Snemavec Slavko Nemeč, asistent Franci Štrukelj in novinar Jože Kloboves pri snemanju filmske reportaže o Cerkniskem jezeru

glas
NOTRANJSKE

GLASILO SZDL OBČINE CERKNICA

Izhaja mesečno — Izdaja Občinski odbor SZDL Cerknica — Urejuje uredniški odbor, ki ga sestavljajo: Slavko Berglez, Danilo Mlinar, Janez Logar, Mihael Mišič, Srečo Lončar, Janez Obreza, Milan Strle, Peter Kovšca, Slavko Tornič, Štefan Bogovčič, ing. Božidar Rajčević, Slave Kočevar, Stanko Janež, Srečo Krašovec, Milan Govekar in Milan Živkovič — Glavni in odgovorni urednik: Danimir Mazi — Tehnični urednik: Danilo Domanjko (»Delavska enotnost«) — Naslov uredništva in uprave: »Glas Notranjske«, Obč. odbor SZDL Cerknica — Žiro račun: NB Rakek, 5051-678-108 — Letna naročnina je 6 N. Din (600 starih dinarjev), posamezni izvod 50 par (50 starih din) — Tiska tiskarna Učnih delavnic Zavoda za slušno in govorno prizadete v Ljubljani